ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΙΚΟΝ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ
ΜΕΤ' ΕΙΚΟΝΩΝ

ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ — ΘΕΤΙΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΑΙ — ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΑ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΚΑΙ ΕΚΔΟΤΗΣ
ΦΡ. ΠΡΙΝΤΕΖΗΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ
Ὁδὸς Ἀλεξάνδρου Σούτσου ἀριθ. 17, Πάροδος Λυκαβητοῦ.

Συνδρομὴ Ἐσωτερικοῦ φρ. 12. — Συνδρομὴ Ἐξωτερικοῦ φρ. 15.

ΕΤΟΣ Γ. ΠΕΡ. Β' — ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΤΗ 10η ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1898 — ΑΡΙΘ. 17

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΗΜΕΤΕΡΟΥΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΑΣ

Ὡς καὶ ἐν προγενεστέρῳ φύλλῳ τῆς «Φύσεως» ἀνηγγείλαμεν, ἡ ἐκτύπωσις τοῦ Ἡμερολογίου μας ἤρξατο καὶ προβαίνει εἰς τὸ τέλος, θέλει δὲ διανεμηθῇ δωρεὰν εἰς πάντας τοὺς πληρώσαντας τὴν τρέχουσαν ἐτησίαν συνδρομήν των, ἡμετέρους συνδρομητάς. Ἐπειδὴ δέ τινες τούτων καθυστεροῦσιν ἔτι τὴν συνδρομήν των, παρακαλοῦνται νὰ στείλωσιν αὐτὴν ἐγκαίρως, ὅπως λάβωσι καὶ τὸν ἀριθμὸν τοῦ λαχείου των, ἄλλως θὰ στερηθῶσι καὶ τοῦ Ἡμερολογίου καὶ τῆς συμμετοχῆς των εἰς τὴν προσεχῆ ἐκκύβευσιν τῆς 1ης τοῦ ἔτους, κατὰ τὰ ἀνέκαθεν κεκανονισμένα, πρὸς ἀποφυγὴν παραπόνων.

Τὸ Ἡμερολόγιον τῆς «Φύσεως» τοῦ 1899 ἔσεται ὅ,τι ὡραῖον, λαμπρὸν καὶ τερπνόν, διδακτικὸν καὶ διασκεδαστικόν, καταλληλότατον δὲ χρυσόδετον διὰ δῶρον τοῦ νέου ἔτους καὶ παρακαλοῦνται ὅσοι ἐπιθυμοῦσι νὰ λάβωσι περισσότερα τοῦ ἑνὸς τοιαῦτα, νὰ μᾶς εἰδοποιήσωσιν ἐγκαίρως διότι ταχέως ἐξαντληθήσονται, ἀποστέλλοντες καὶ τὸ τίμημα.

Ἡ Διεύθυνσις.

ΠΕΡΙ ΚΙΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΓΗΣ

Ἐκ τοῦ κρεμμαμένου ἄνωθεν τοῦ ὑελίνου σωλῆνος τῆς λάμπας, διὰ τὴν παρεμπόδισιν τοῦ καπνοῦ πρὸς τὴν ὀροφήν, κυκλικοῦ δοχείου, σειομένου ἐνόσῳ ἡ λάμπα ἀνάπτει, καὶ τῆς ἐξηγήσεως τοῦ φαινομένου τούτου τῆς κινήσεως, προερχομένης ἐκ τοῦ εἰσορμῶντος πέριξ τοῦ δοχείου ἀέρος πρὸς τὸν διαστελλόμενον καὶ ἀρκιούμενον κάτωθεν αὐτοῦ ὡς ἐκ τῆς θερμότητος, προξενουμένης ἐκ τῆς φλογὸς τῆς λάμπας, ἐξήγαγον ἀνάλογον ὑπόθεσιν καὶ διὰ τὴν κίνησιν τῆς σφαίρας τῆς γῆς.

Ἐνδέχεται ἡ ἰδέα μου νὰ ἀποδειχθῇ ἐσφαλμένη καὶ ἀνυπόστατος. Ἀλλ' ὁμολογῶν ἐμαυτὸν μὴ κάτοχον τῶν ἀπαιτουμένων ἐπιστημονικῶν γνώσεων, τολμῶ νὰ φέρω εἰς φῶς αὐτήν, καὶ πιστεύω ὅτι κανεὶς δὲν θέλει μὲ κατηγορήσει διὰ τοῦτο. Κατὰ τὰ παραδεδεγμένα ὑπὸ τῆς ἐπιστήμης δύο ἀντίθετοι δυνάμεις συγκρατοῦσι τὴν γῆν κατὰ τὴν περὶ τὸν ἥλιον κίνησίν της, εἰς τρόπον ὥστε νὰ μὴ παρεκκλίνῃ τῆς τροχιᾶς της. Ἀλλὰ περὶ τῆς δυνάμεως, τῆς ὠθούσης ἢ κινούσης τὴν γῆν, οὐδεμία μέχρι τοῦδε ἰδέα προῆλθεν εἰς φῶς· ἀρχικῶς, λέγουσιν, ἐδόθη ἡ κίνησις εἰς αὐτὴν καὶ τοὺς λοιποὺς πλανήτας· παραδέχονται δέ, ὅτι ἡ περικυκλοῦσα τὴν γῆν ἀτμοσφαίρα κινουμένης τῆς γῆς, συγκινεῖται καὶ αὕτη. Φρονῶ ὅτι συμβαίνει τὸ ἐναντίον· ἡ ἀτμοσφαίρα κινουμένη συγκινεῖ καὶ τὴν γῆν. Τοῦτο δὲ εἶνε ἀποτέλεσμα τῆς ὡς ἐκ τῶν ἀκτίνων τοῦ ἡλίου θερμάνσεως τοῦ ἀτμοσφαιρικοῦ ἀέρος. Ἐξηγοῦμαι. Παραδεχομένης τῆς ἰδέας, ὅτι ἡ γῆ ἐν τῇ ἀρχικῇ της ὑπάρξει ἔμενεν ἀκίνητος, φρονῶ ὅτι ἡ κίνησις αὐτῆς προῆλθεν ἐκ τῆς θερμάνσεως, τῆς περιβαλλούσης αὐτὴν ἀτμοσφαίρας, προξενηθείσης ἐκ τῶν ἀκτίνων τοῦ ἡλίου οὕτω πως· ὁ ἀὴρ τοῦ ἐν τῇ σκιᾷ εὑρεθέντος ἡμισφαιρίου, μὴ προσβληθέντος ἔτι ὑπὸ τοῦ ἡλίου, κατὰ τὴν πρώτην ἀνατολήν του, ὡς πυκνότερος φυσικῶς εἰσώρμησε πρὸς τὸ φωτισθὲν καὶ θερμανθὲν ἤδη μέρος τοῦ κύκλου τῆς γῆς, ἔνθα ὁ ἀὴρ εἶχεν ἀραιωθῆ ὡς ἐκ τῆς θερμάνσεως· τοιουτοτρόπως ἐσχηματίσθη ἰσχυρὸν καὶ ὁρμητικὸν ρεῦμα, ὥστε νὰ δώσῃ κίνησιν εἰς τὴν γῆν ὅπερ δὲν ἠδύνατο, φυσικῷ τῷ λόγῳ, ἄλλην δίοδον νὰ λάβῃ, εἰμὴ νὰ περιστραφῇ περὶ τὴν γῆν, ἧς εἶνε ἀναπόσπαστος ἡ ἀτμοσφαίρα, καὶ διὰ τοῦ τοιούτου περιστροφικοῦ ρεύματος ἐδόθη ἡ ἄλλως δυσεξήγητος, πρώτη ὤθησις πρὸς κίνησιν τῆς γῆς περιστροφικῶς, ἥτις ἔκτοτε, ἕνεκα τῆς διαδοχικῆς θερμάνσεως ὑπὸ τοῦ ἡλίου, βαίνει κανονικῶς περιστρεφομένη διὰ τῆς καὶ μετὰ τῆς περιβαλλούσης αὐτὴν ἀτμοσφαίρας καὶ ἀκολουθοῦσα ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἐπιπέδου τὴν τροχιάν της.

Ἀνάλογον ὑπόθεσιν ἀναντιρρήτως πρέπει νὰ παραδεχθῶμεν καὶ διὰ τὴν κίνησιν τῶν λοιπῶν πλανητῶν.

Ἄλλοις δέδοται νὰ ἐξετάσωσιν ἐπιστημονικῶς τὴν ἰδέαν μου καὶ νὰ κρίνωσιν, ἂν τὸ γενόμενον, ὡς ἐκ τῆς θερμάν-

σεως τοῦ ἀέρος ρεῦμα δύναται νὰ ἔχῃ τοιαύτην δύναμιν, ὥστε νὰ παρασύρῃ τὴν γῆν, ἥτις, αἰωρουμένη καὶ σφαιροειδὴς οὖσα, δὲν ἀπαιτεῖ μεγάλην πρὸς κίνησιν δύναμιν, ἱκανὴν δέ, φρονῶ, ὅτι δίδει τὸ σχηματιζόμενον ρεῦμα τοῦ ἀέρος μεγάλου ὄγκου τῆς περιβαλλούσης τὴν γῆν ἀτμοσφαίρας.

Διὰ τῆς οὕτω πως ἐπελθούσης ἀρχικῆς κινήσεως τῆς γῆς συνεζηγεῖται καὶ τὸ φαινόμενον, διατί αὕτη κινεῖται ἐκδυσμῶν πρὸς ἀνατολάς. Καὶ βεβαίως, διότι ὁ ἀὴρ τοῦ ἡμισφαιρίου τῆς γῆς, ὃν τὸ πρῶτον προσέβαλεν ὁ ἥλιος (τοῦ ἀνατολικοῦ), ὑπεχώρησεν εἰς τὸ σχηματισθὲν ρεῦμα τοῦ ἀέρος τοῦ εἰσορμήσαντος ἐκ τοῦ ἡμισφαιρίου τοῦ μὴπω προσβληθέντος ἐκ τοῦ ἡλίου (τοῦ δυτικοῦ), διὰ τῆς ἰσχύος τοῦ ὁποίου, ὡς ἐρρέθη, ἐδόθη ἡ πρώτη ὤθησις πρὸς κίνησιν τῆς γῆς, βαινούσης οὕτως ἐκ δυσμῶν πρὸς ἀνατολάς.

Τούτων οὕτως ἐχόντων, ἔπονται δύο τινά, 1) ὅτι μόνη ἡ ἐπίρροια τοῦ ἡλίου ἐπὶ τῆς ἀτμοσφαίρας, ἀρκεῖ εἰς τακτικὴν καὶ ὁμαλὴν κίνησιν τῆς γῆς. 2) ὅτι ἐξηγεῖται, δικτὶ περὶ τὸν ἥλιον στρέφεται ἡ γῆ. Καὶ ὡς πρὸς τὸ πρῶτον δύναταί τις νὰ παρατηρήσῃ, ὅτι ἡ ἕλξις τοῦ ἡλίου καὶ ἡ ἄπωσις, ἃς παραδέχεται ἡ ἐπιστήμη, δὲν φαίνονται ἀπολύτως ἀναγκαῖαι, ὅπως μὴ παρεκκλίνῃ ἡ γῆ τῆς τροχιᾶς της. Ἐκτὸς ἐὰν ἕλξις καὶ ἄπωσις εἶνε ἡ αὐτὴ δύναμις, ἣν ἀσκεῖ ἐπὶ τῆς γῆς καὶ τῆς ἀτμοσφαίρας ὁ ἥλιος διὰ τῆς θερμότητός του. Διότι δοθείσης ἅπαξ ὁμαλῆς καὶ τακτικῆς τῆς κινήσεως, διὰ τῆς θερμάνσεως τῶν ἀκτίνων τοῦ ἡλίου καὶ τῆς ἐπενεργείας αὐτῶν ἐπὶ τῆς ἀτμοσφαίρας καὶ ἐξακολουθούσης διηνεκῶς καὶ διαδοχικῶς ἐν ἴσῳ βαθμῷ τῆς, αὐτῆς κινούσης τὴν γῆν δυνάμεως, δὲν δύναται αὕτη, εἰμὴ νὰ βαίνῃ ἐπὶ τῆς αὐτῆς γραμμῆς τῆς τροχιᾶς της ἀπαρεγκλήτως. Τοῦτο δὲ ἠδύνατο νὰ συμβαίνῃ καὶ νὰ μὴ συμβαίνῃ διὰ τῆς ἕλξεως καὶ ἀπώσεως· διότι ἕλξις καὶ ἄπωσις δύναται νὰ ὑφίσταται καὶ ἂν ἡ γῆ δὲν ἤθελε νὰ ἀκολουθῇ μίαν καὶ τὴν αὐτὴν ἀπαρέγκλητον περιστροφικὴν γραμμήν, ἕλξις καὶ ἄπωσις ἠδύνατο νὰ ὑφίσταται καὶ ἂν ἡ γῆ ἐλοξοδρόμει ἢ ἔβαινε δι' ἑλιγμῶν καὶ δι' αὐτῶν ἀπετέλει τὴν τροχιάν της περὶ τὸν ἥλιον. Τοῦτο ὅμως δὲν δύναται νὰ συμβῇ διὰ τῆς ἐξηγήσεως, ἥτις δίδεται διὰ τῆς ἐπιρροίας τοῦ ἡλίου ἐπὶ τῆς ἀτμοσφαίρας καὶ τῆς ἐκ ταύτης κινονικῆς κινήσεως τῆς γῆς. Ἵνα ἀπομακρυνθῇ καὶ λοξοδρομήσῃ τῆς τροχιᾶς της ἡ γῆ, ἀπαιτεῖται διάφορος θερμότης ἐκ μέρους τοῦ ἡλίου ἐπὶ τῆς ἀτμοσφαίρας, περισσοτέρα μὲν ἐὰν στραφῇ πρὸς τὸν ἥλιον ἡ γῆ, ὀλιγωτέρα δὲ ἐὰν ἀπ' αὐτοῦ καὶ τῆς τροχιᾶς της ἀπομακρυνθῇ· ἀλλ' ἀμφότεραι αἱ τοιαῦται ἐκτροχιάσεις δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ γίνωσι διὰ τῆς διδομένης ἐξηγήσεως. Ὡς πρὸς δὲ τὸ δεύτερον παρατηρητέον, ὅτι τοῦ ἡλίου ὡς ἐκ τοῦ σφαιροειδοῦς σώματός του, ἐκπέμποντος τὰς ἀκτῖνας του πολλαχόθεν κυκλικῶς, ἡ γῆ ἡ ὡς ἐκ τοῦ ἡλίου ἔχουσα τὴν κίνησίν της, δὲν ἠδύνατο εἰμὴ νὰ διαγράφῃ κυκλικὴν κίνησιν περὶ τὸν ἥλιον.

Κατὰ τῆς διδομένης ἐξηγήσεώς μου ἠδύνατό τις νὰ ἀντιτάξῃ «διατί καὶ ἡ Σελήνη δὲν περιστρέφεται περὶ τὸν Ἥλιον, ἀλλὰ περὶ τὴν γῆν»; Ἡ ἀπάντησις εἶνε εὐεξήγητος· ἡ Σελήνη οὖσα πλησιέστατα εἰς τὴν γῆν, ἐπηρεάζεται μᾶλλον ἐκ τῆς θερμότητος τῶν ὑπὸ τῆς γῆς ἀντανακλωμένων ἀκτίνων τοῦ Ἡλίου καὶ οὕτω συμβαίνει εἰς αὐτὴν ὅ,τι καὶ εἰς τὴν γῆν, ἤτοι νὰ κινῆται περὶ τὴν γῆν ἐξ ἀνατολῶν πρὸς δυσμάς, συνακολουθοῦσα καὶ τὴν γῆν κατὰ τὴν περὶ τὸν Ἥλιον περιστροφικὴν κίνησιν αὐτῆς.

Ἐν τέλει δὲ παρατηρῶ, πρὸς ἐνίσχυσιν τῆς ἰδέας μου περὶ τῆς κινούσης τὴν γῆν δυνάμεως, ὅτι ὁ ἀτμοσφαιρικὸς ἀὴρ δὲν εἶνε ἀλλότριόν τι σῶμα, ἐφάπτον ἀκροθιγῶς τὴν γῆν, ἀλλ' εἶνε συγγενὲς τῇ γῇ, συναπτόμενον μετ' αὐτῆς καὶ ἀποτελοῦν τὸ κύριον στοιχεῖον αὐτῆς, διότι ὄχι μόνον εἰσδύει μέχρι τῶν ἐγκάτων αὐτῆς, πληροῦν ὅλα τὰ κενά, ἀλλ' εἶνε κατὰ τὸ ἥμισυ στοιχεῖον συστατικὸν τοῦ ὄγκου τῆς γῆς, καθόσον, κατὰ τοὺς φυσιολόγους, ἡ γῆ καὶ ὅλα τὰ στερεὰ σώματα δὲν ἀπαρτίζονται ἐκ μιᾶς ὕλης συγκεκολλυμένης, ἀλλ' ἡ ὕλη εἶνε διῃρημένη εἰς μήκιστα μόρια, συναρμολογούμενα πρὸς ἄλληλα καὶ συγκρατούμενα διὰ τοῦ ἀτμοσφαιρικοῦ ἀέρος. Οὕτω δὲ συντεθειμένη ἡ γῆ δὲν ἔχει τὸ βάρος, ὅπερ νομίζομεν, καὶ ὡς ἐκ τούτου ἡ ὁρμὴ τοῦ ρεύματος, τοῦ προξενουμένου ἐκ τῆς θερμότητος τοῦ Ἡλίου ἐν τῇ ἀτμοσφαίρᾳ, εὐκόλως δύναται νὰ παρασύρῃ αὐτήν. Ὁπόσην δὲ ἰσχὺν ἔχει τὸ ρεῦμα τοῦτο, δύναται ἕκαστος νὰ εἰκάσῃ ἐκ τῶν ἐπὶ τῆς γῆς ἐνσκηπτόντων καταστρεπτικῶν λαιλάπων, καταιγίδων, θυελλῶν, τυφώνων κτλ. Ἀλλ' ἐκτὸς τούτου, δὲν πρέπει νὰ παρίδωμεν τὸ σπουδαιότερον, ὅτι ἡ σφαῖρα τῆς γῆς εὑρισκομένη ἐν τῷ κέντρῳ τῆς περιβαλλούσης αὐτὴν ἀτμοσφαίρας καὶ κολυμβῶσα ἐν αὐτῇ ἢ πλέουσα, ἀποβάλλει, ὡς τὰ πλοῖα ἐν τῇ θαλάσσῃ ἂν ὄχι τὸ ὅλον τοῦ βάρους της, μέγα ὅμως βάρος αὐτῆς, καὶ οὕτω καθισταμένη εἰδικῶς ἐλαφροτέρα δύναται νὰ ὠθεῖται ἐκ μόνης μικρᾶς πνοῆς τοῦ ρεύματος ἀέρος· ὅθεν δύναται νὰ κινῆται, ὡς προερρέθη, περιστροφικῶς, διὰ τοῦ ρεύματος ἐκ δυσμῶν πρὸς ἀνατολάς, βαίνουσα τακτικῶς καὶ ὁμαλῶς ἐπὶ τῆς τροχιᾶς της περὶ τὸν Ἥλιον.

Καὶ ταῦτα ἐπὶ τῇ κοινῇ ἰδέᾳ, ὅτι ἡ γῆ ὡς ἐκ τῆς ὕλης εἶνε σῶμα φέρον βάρος, ἀλλ' ἐπιστημονικῶς ἐξεταζομένη εἶνε ἀβαρής, διότι τὸ βάρος τῶν ἐπὶ τῆς γῆς σωμάτων δὲν προέρχεται ἐκ τῆς ὕλης, ἀλλ' ἐκ τῆς ἕλξεως αὐτῶν πρὸς τὸ κέντρον τῆς γῆς καὶ τῆς πιέσεως τοῦ ἀτμοσφαιρικοῦ ἀέρος ἀπόδειξις· Ἐὰν ἤθελεν ἐκσφεδονισθῇ σῶμά τι ἐκτὸς τῆς ζώνης τοῦ ἀτμοσφαιρικοῦ ἀέρος, ἀφ' ὅπου ἡ γῆ δὲν δύναται νὰ ἐπενεργῇ ἐπ' αὐτοῦ, τὸ σῶμα τοῦτο θέλει αἰωρεῖσθαι ὡς ἀβαρές. Τοῦτο συμβαίνει εἰς ὅλα τὰ οὐράνια σώματα· ἑπομένως τῆς γῆς οὔσης ἀβαροῦς, εὐκόλως καθίσταται ἡ κίνησις αὐτῆς, διὰ τοῦ ὡς ἐκ τῆς θερμότητος τοῦ Ἡλίου προξενουμένου ρεύματος τοῦ ἀτμοσφαιρικοῦ ἀέρος.

Οὕτως ὁ Ἥλιος ὄχι μόνον διὰ τοῦ ἐπιχεομένου φωτὸς καὶ θερμότητός του συντελεῖ εἰς τὴν ζωὴν καὶ ὕπαρξιν τῆς γῆς, ἀλλὰ συνάμα πρὸς τοῦτο ὁδηγεῖ αὐτὴν περὶ ἑκυτόν.

Διὰ τῆς ἀνωτέρω παρατηρήσεως ἐξηγοῦνται φυσικώτατα ὄχι μόνον τὰ φαινόμενα περὶ τῆς κινήσεως τῆς γῆς, ἐκ Δυσμῶν πρὸς ἀνατολὰς καὶ περὶ τὸν Ἥλιον, ἀλλὰ καὶ διατὶ ἡ γῆ, ἵνα ἐκτελέσῃ τὴν περὶ τὸν Ἥλιον κίνησίν της δὲν κινεῖται συτῶμως ἄνευ περιστροφῆς περὶ τὸν Ἥλιον ἀφ' οὗ ἐπὶ τοῦ ἐπιπέδου τῆς τροχιᾶς της δὲν ἀπαντᾷ πρόσκομά τι καὶ δὲν ὑπάρχει ἀνάγκη νὰ λεανθῇ καὶ δυσκολυνθῇ ἡ κίνησις της, ὡς (συμβαίνει τοῦτο εἰς τὰς ἁμάξας διὰ τῶν τροχῶν)· ἀλλὰ κινεῖται περὶ τὸν ἄξονά της, ἵνα ἐκτελέσῃ περὶ τὸν Ἥλιον περιστροφήν, ὡς ἐπίσης ἐξηγεῖται καὶ τὸ φαινόμενον, ὅτι τόσον ἡ περὶ τὸν ἄξονα ὅσον καὶ περὶ τὸν Ἥλιον ἡ κίνησις ἔχει ἀκριβέστατον καὶ ὡρισμένον χρονικὸν διάστημα διὰ τῆς ὡς εἰρηται ἐνεργούσης διὰ τοῦ ρεύματος ἴσης δυνάμεως. Περὶ ἀμφοτέρων δὲ τούτων, ἂν δὲν λανθάνομαι, ἡ μέχρι τοῦδε ἐπιστήμη οὐδεμίαν λύσιν δίδει.

Πρὸς τοῖς ἄλλοις ἠδυνάμην νὰ παρατηρήσω ὡς ἐκ περισσοῦ, ὅτι συμβαίνει ἐπὶ τοῦ προκειμένου ὅ,τι καὶ ἐν τοῖς ἱστιοφόροις πλοίοις· ὅπως ταῦτα διὰ τῆς πνοῆς τοῦ ἀνέμου ἐκτελῶσι τοὺς πλόκς των, οὕτω καὶ ἡ γῆ διὰ τοῦ ὡς εἰρηται ἀτμοσφαιρικοῦ ρεύματος ἐκτελεῖ τὴν περὶ τὸν ἥλιον πορείαν της, κινουμένη συνάμα ὡς ἐκ τῆς περιστροφῆς τοῦ ἀέρος καὶ περὶ τὸν ἄξονα της.

Εὐθ. Δημητράδης
Πρώην λειτουργὸς τῆς Θέμιδος καὶ δικηγόρος.

Η ΑΦΡΟΔΙΤΗ
ΤΟ ΑΣΤΡΟΝ ΤΟΥ ΒΟΣΚΟΥ

(Συνέχεια καὶ τέλος)

Παρατηρητέον ἐν τούτοις, ὅτι ἡ τηλεσκοπικὴ παρατήρησις τοῦ πλανήτου τούτου οὐδόλως ὠφέλησε, διότι δὲν δύναταί τις οὐδὲν ἀξιόλογον νὰ παρατηρήσῃ, ὑπὸ ἔποψιν τοπικῆς ἐρεύνης, ἕνεκα τῆς ζωηρᾶς λάμψεως αὐτοῦ, αἱ δὲ ὑπάρχουσαι περὶ τούτου γνώσεις, τό γε νῦν ἔχον, εἰσὶν ἀσυγκρίτως ἐλάσσονες τῶν τοῦ Ἄρεως. Σχεδὸν τίποτε γνωρίζομεν εἰσέτι περὶ τῆς Ἀφροδίτης καὶ δυνάμεθα καλλίστα νὰ εἴπωμεν, ὅτι καρκινοβατοῦμεν.

Αἰτία τούτου, ὡς εἴπομεν, εἶναι ἡ δυσκολία τῆς παρατηρήσεως, πρῶτον, ἐπειδὴ ἡ Ἀφροδίτη κυκλοφορεῖ πέριξ τοῦ Ἡλίου τροχιὰν ἔσωθεν τῆς ἡμετέρας, αἱ δὲ ἐποχαὶ τῆς μεγαλειτέρας γειτνιάσεώς της πρὸς ἡμᾶς εἶναι ἐκεῖναι, καθ' ἃς διέρχεται μεταξὺ τοῦ Ἡλίου καὶ ἡμῶν. Τὸ φωτιζόμενον δὲ ἡμισφαίριόν της εἶναι φυσικῶς πάντοτε ἐστραμμένον πρὸς τὸν Ἥλιον, καὶ τοὐντεῦθεν προκύπτουσι δι' ἡμᾶς φάσεις ἀνάλογοι πρὸς τὰς τῆς Σελήνης. Ὅσω περισσότερον ἡ Ἀφροδίτη πλησιάζει πρὸς τὴν γῆν, ἐπὶ τοσοῦτον ἡ διάμετρός της αὐξάνει, καὶ ἐπὶ τοσοῦτον ἐπίσης τὸ ἡμικύκλιόν της λεπτύνεται καὶ ὀλιγώτερον ἐκ τῆς ἐπιφανείας της ὁρῶμεν. Τοὐναντίον δὲ ὅσω ἀπομακρύνεται, τοσοῦτον ἡ φάσις της πλατύνεται, ἐπὶ τοσοῦτον στρογγυλοῦται ὁ δίσκος της, ἀλλὰ ταὐτοχρόνως καὶ σμικρύνεται. Αἱ περιστάσεις αὗται εἰσὶν ἀξιοθρήνητοι ὑπὸ ἔποψιν μελέτης, διότι τὴν Ἀφροδίτην οὐδέποτε βλέπομεν φωτιζομένην κατὰ μέτωπον, εἰμὴ εἰς περιστάσεις χειρίστας, διότι εὑρίσκεται ἐπὶ τοῦ ἀντιθέτου μέρους τοῦ Ἡλίου, σχετικῶς πρὸς τὴν γῆν καὶ μεταβεβλημένη εἰς τὴν ἐλαχίστην αὐτῆς φαινομενικὴν ἔκτασιν, σχεδὸν μὴ παρατηρουμένη ἄλλως τε, ἀφοῦ κεῖται πλησίον τοῦ Ἡλίου καὶ εἰς σημαντικὴν ἀφ' ἡμῶν ἀπόστασιν.

Δευτέρα περίστασις οὐχ ἧττον ἀθλία διὰ μελέτην, εἶναι ἡ περιβολὴ αὐτῆς ὑπὸ ἀτμόσφαιρας, περίπου διπλασίως πυκνοτέρας καὶ πολὺ μᾶλλον ὑψωμένης τῆς ἰδικῆς μας, ἥτις ἀπορροᾷ τὸ ἡλιακὸν φῶς σημαντικῶς. Ἐπὶ τῆς γῆς ἡ λαμπρότης τοῦ οὐρανοῦ ἐν πλήρει ἡμέρᾳ, δίδει ἡμῖν ἰδέαν τινα τῆς ἐν τῷ ἀέρι διακεχυμένης καταπληκτικῆς ποσότητος τοῦ φωτὸς καὶ ἀντανακλωμένου ὑπὸ τῶν μορίων της. Σφάλλομεν δὲ λέγοντες, ὅτι ζῶμεν ὑπὸ τὸ στερέωμα, ἐνῷ πραγματικῶς ζῶμεν ἐν τῷ στερεώματι, διότι τοῦτο εὑρίσκεται πέριξ ἡμῶν, κάτωθι καὶ ἄνωθι ἡμῶν, εἴτε εὑρισκόμεθα οἴκοι εἴτε ἐπὶ τῆς κορυφῆς ὄρους. Μᾶς περιβάλλει καὶ εἰσβάλλει ἐν ταὐτῷ ἐν ἡμῖν. Ἄρα ἡ ἀτμόσφαιρα αὕτη εἶνε πεπληρωμένη ἐκ φωτὸς, ὅπερ μᾶς ἀντανακλᾶται ἐν εἴδει κυκνῶν ἀκτίνων, τῶν ἄλλων χρωμάτων τοῦ ἡλιακοῦ φάσματος ἀπορροφομένων. Σχετικὰ φωτομετρικὰ, ἀκτινομετρικὰ καὶ θερμομετρικὰ πειράματα συμφωνοῦσιν εἰς τὴν ἀποδείξιν τῆς ὑπὸ τῆς ἀτμοσφαίρας μας ἀπορροφήσεως τοῦ ἑνὸς τρίτου τῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων, ἐνῷ τὰ δύο ἄλλα τρίτα μόνον φθάνουσι τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ ἐδάφους μας, καὶ ὅτε μάλιστα ὁ ἥλιος εὑρίσκεται εἰς τὸ ζενίθ.

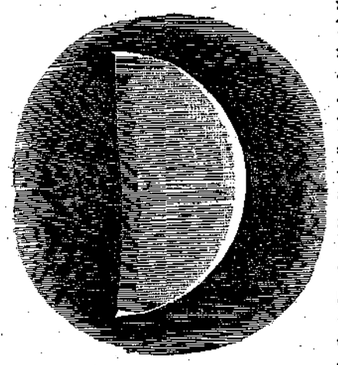

Παρατηρήσεις ἐπανειλημμέναι ἐβεβαίωσαν, ὅτι ἡ ἀτμόσφαιρα τῆς Ἀφροδίτης εἶναι δὶς πυκνοτέρα καὶ πολὺ μᾶλλον ὑψωμένη τῆς ἰδικῆς μας, καὶ δέον ν' ἀποδεχθῶμεν ὅτι καὶ ἐὰν ἠδυνάμεθα νὰ ἴδωμεν τὸν πλανήτην ἀντιθέτως φωτιζόμενον πλησιφαῶς ὑπὸ τὸν Ἥλιον, δὲν θὰ διεκρίνομεν σχεδὸν τίποτε ἐκ τῆς ἐπιφανείας του καὶ ἐν τῇ ὑποθέσει μάλιστα οὐρανοῦ ἐντελῶς καθαροῦ ἐπὶ τῆς Ἀφροδίτης.

Ἴδομεν, ὅτι συνεπείᾳ τῶν θέσεων τοῦ πλανήτου, οὐδέποτε βλέπομεν αὐτὸν κατὰ μέτωπον. Ἀλλ' ἐκτὸς τούτου οὐδὲν μᾶς πείθει, ὅτι ἡ ἀτμόσφαιρα αὐτοῦ στερεῖται νεφῶν. Τοὐναντίον ἡ φασματικὴ ἀνάλυσις ἀπέδειξεν ἐκεῖ τὴν ὕπαρξιν ὑδατμοῦ, ἡ δὲ μεγάλη γειτνίασις αὐτοῦ πρὸς τὸν Ἥλιον προδίδει μεγάλην ἐξάτμισιν. Ἀλλ' ἔτι πλέον ὁ πλανήτης οὗτος παρουσιάζει ἡμῖν τηλεσκοπικῶς πάντοτε ἐκθαμβωτικὴν λαμπρότητα, συμφωνοῦσαν πληρέστατα πρὸς τὴν παρουσίαν στρώματος νεφῶν, διακρῶς ἐκτεινομένου ἐπὶ τοῦ ὕψους τῆς ἀτμοσφαίρας της καὶ τὸ μεγαλείτερον μέρος τοῦ ἡλιακοῦ φωτὸς ἀντανακλῶντος ἡμῖν.

Αἱ ποικίλαι αὗται παρατηρήσεις πείθουσιν ἡμᾶς, ὅτι εἶναι ἐντελῶς ἀνέφικτον νὰ διακρίνωμεν τὴν ἐπιφάνειαν τῆς Ἀφροδίτης ἐντεῦθεν, οὐδεὶς δὲ ἀστρονόμος ἐτόλμησε νὰ σχεδιάσῃ τηλεσκοπικῶς αὐτὴν ὢν βέβαιος περὶ τῆς δυσκόλου παρατηρήσεως, οἱασδήποτε, ὄψεώς της.

Γενικῶς ἄρα οὐδὲν παρατηρεῖται ἐπ' αὐτῆς. Ἡ μόνον ἐκθαμβωτικὴ λευκότης, ἄνευ οὐδεμιᾶς κηλίδος, ἤτοι τὸ ἀντίθετον ἀκριβῶς τῆς Σελήνης, τοῦ Ἄρεως, τοῦ Διός. Καὶ ἂν κατὰ παράδοξον συγκυρίαν παρατηρηθῇ τι, εἶναι ἀσαφές, ἀβέβαιον, ἀμφίβολον καὶ ἐνίοτε ταχὺ ἐξαφανιζόμενον. Αἱ δὲ ἀποκτηθεῖσαι εἰκόνες της εἰσὶν κατηγορηματικαί. Ἡ παρισταμένη ἐπιρρωνύει τὰ προλεχθέντα, τὰ πάντα αὐτῆς φωτεινῶς σκοτεινά.

Ἅπασαι αἱ σχεδιογραφηθεῖσαι εἰκόνες παρὰ πάντων τῶν ἀστρονόμων συμφωνοῦσιν ἀλλήλας καὶ ἂν που ἀνεφάνησεν κηλῖδες ποτέ, ταχέως ἐξηφανίσθησαν ἄνευ ἴχνους τῆς διαβάσεώς των.

Οὕτως, ὑπάρχει οὐσιώδης διαφορὰ μεταξὺ τῆς Ἀφροδίτης καὶ τῶν ἄλλων πλανητῶν. Ἐπὶ τῆς πρώτης οὐδὲν στάσιμον καὶ ὡρισμένον ἐνυπάρχει ἐν τῷ δίσκῳ αὐτῆς, καὶ ἀφ' ἑτέρου, αἱ περιπτώσεις, ὑφ' ἃς παρουσιάζεται πρὸς τὴν Γῆν, ἡ ἀπορρόφησις τοῦ φωτὸς ὑπὸ τῆς ἀτμοσφαίρας της, καὶ τὰ σχεδὸν παντοτεινῶς ἐκτεινόμενα ἐπ' αὐτῆς νέφη, ἀκριβῶς ἀντιτίθενται νὰ διακρίνωμέν τι ἐκ γενικῆς ἀπόψεως ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας της. Ἐὰν δὲ ἐξετάσωμεν τὰς γενομένας ἀπὸ δύο αἰώνων ἐργασίας, πρὸς ἐξακρίβωσιν τῆς τροχιᾶς της, πειθόμεθα, ὅτι εἰσὶν ἀνεπαρκεῖς, πρὸς ἐπίτευξιν ἀποτελέσματός τινος.

Ἀλλ' ἐν τούτοις δὲν συμβαίνει τὸ αὐτὸ καὶ διὰ τὴν ἀτμόσφαιραν αὐτῆς, ἧς ἡ ὕπαρξις εἶναι βεβαία.

Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς διαβάσεώς της ἐνώπιον τοῦ Ἡλίου, ἐν ἔτεσιν 1874 καὶ 1882, κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς εἰσόδου τοῦ μέλανος δίσκου τῆς Ἀφροδίτης ἐνώπιον τοῦ φωτεινοῦ δίσκου τοῦ Ἡλίου καὶ κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς ἐξόδου αὐτῆς, σχεδὸν πάντες οἱ διασπαρέντες εἰς τὰ διάφορα μέρη τοῦ κόσμου ἐπὶ τούτῳ παρατηρηταί, ἐβεβαίωσαν ὅτι τὸ ἐξωτερικὸν διμέρισμα τοῦ δίσκου τῆς Ἀφροδίτης πρὸς τὴν ἡλιακὴν περιφέρειαν ἐσημειοῦτο ὑπὸ λεπτῆς περιβολῆς, ὑπὸ ὠχρᾶς φωτεινῆς ἀνταυγείας, ἥτις οὐδὲν ἄλλο ἦτο ἢ ἡ φωταγώγησις τῆς ἀτμοσφαίρας τῆς Ἀφροδίτης ὑπὸ τοῦ Ἡλίου, κειμένου ἐντεῦθεν αὐτοῦ καὶ πρὸ τοῦ ὁποίου ὁ πλανήτης οὗτος εὑρίσκετο.

Ἀλλὰ καὶ ἐκτὸς τῶν περιστάσεων τῆς διαβάσεως αὐτῆς πρὸ τοῦ Ἡλίου, παρετηρήθη ἡ φωταγώγησις αὕτη τῆς ἀτμοσφαίρας τῆς Ἀφροδίτης. Ὁπόταν ἀρκούντως πλησιάζει πρὸς τὸ φεγγοβόλον ἄστρον, παρετηρήθη ὁλόκληρος ὁ πλατηνικὸς δίσκος καὶ συνάμα ἡ Ἀφροδίτη δίκην φωτεινοῦ δακτυλίου. Προσφάτως ἔτι, ἐν τῷ Ἀστεροσκοπείῳ τοῦ ὄρους Χάμιλτων, ὁ κ. Βερνάρδος κατώρθωσε νὰ ἴδῃ ἐκ νέου σχεδὸν ὁλόκληρον τὸ δακτύλιον. Τὸ δὲ γενικὸν ἀποτέλεσμα τῆς ὀπτικῆς ταύτης ἐκδηλώσεως τῆς ἀτμοσφαίρας τῆς Ἀφροδίτης ἤγαγεν εἰς τὸ συμπέρασμα, ὅτι ἡ πυκνότης αὐτῆς εἶναι μεγαλειτέρα τῆς γηΐνης κατ' ἀναλογίαν 189 πρὸς 100, ἤτοι σχεδὸν διπλασία.

Ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὸ κατοικήσιμον ἢ οὐ αὐτῆς, δὲν δυνάμεθα νὰ ἐλπίσωμεν νὰ ἀπολαύσωμεν τὰ ἀναγκαῖα πρὸς λύσιν τοῦ ζητήματος τούτου στοιχεῖα τῶν φυσικῶν γνώσεων τόσον ταχέως, ὅσον καὶ πρὸς τὸν πλανήτην Ἄρην, διότι μόλις εἶναι πιστευτὸν, ὅτι οὗτος κατοικεῖται ὑπὸ ἀνθρώπων μᾶλλον ἡμῶν προκεχωρημένων, ἤττον βαρέων καὶ ἀναντιρρήτως μᾶλλον διανοητικῶς προοδευμένων. Ἡ ἡλικία τοῦ πλανήτου τούτου, ἀνωτέρα τῆς ἰδικῆς μας, ἡ ταχυτέρα αὐτοῦ ἀνύπτυξις, ἡ ἀσθενεστέρα πυκνότης καὶ

βαρύτης, ἡ γενικῶς διαφανὴς ἀτμόσφαιρά του, αἱ σχεδὸν ἀνάλογοι πρὸς τὰς ἡμετέρας ἐποχαί του, τὰ μακρότερα ἔτη, τὰ ἧττον θερμά, παρὰ τὴν ἀπόστασιν κλίματά του, ἀφοῦ διακρίνομεν τὰς διαλυομένας πολικὰς χιόνας του κατὰ θέρος, τὸ γεωγραφικὸν σύστημά του, τοσοῦτον θαυμασίως διακεκομμένον ἐξ ἐσωτερικῶν θαλασσῶν καὶ ἀναριθμήτων ἀκτῶν καὶ αἱ ἔτι αἰνιγματώδεις ἐκεῖναι διώρυγες, αἱ συγκοινωνοῦσαι ἁπάσας τὰς θαλάσσας τοῦ Ἄρεως μεταξὺ ἀλλήλων, πάντα τὰ ὑπὸ τῆς ἀμέσου παρατηρήσεως προσδιορισθέντα ἤδη στοιχεῖα ταῦτα, ἄγουσιν εἰς τὴν ἀναγνώρισιν τοῦ Ἄρεως ὡς κόσμου μᾶλλον προκεχωρημένου τοῦ ἰδικοῦ μας ἐν ταῖς φάσεσι τῆς ἱστορίας καὶ πιθανῶς κατοικημένου ὑπὸ ἀνωτέρας τῆς ἰδικῆς μας ἀνθρωπότητος καὶ ἀναμφιβόλως πολὺ διαφόρου καὶ ἧς τὰ βιομηχανικὰ ἔργα ἴσως δὲν εἶναι ξένα τῇ παραδόξῳ θέᾳ τῶν ἠπείρων του. Ἀλλ' ἡ Ἀφροδίτη τοὐναντίον φαίνεται ἡμῖν ὡς κόσμος, σχεδὸν ἕμοιος πρὸς τὸν ἡμέτερον καὶ ἧττον ἔτι προκεχωρημένος, ὑποβεβλημένος δὲ εἰς βιαίαν καὶ ἀσταθῆ μετεωρολογικὴν κατάστασιν.

Ἐκεῖ δέον νὰ συμβαίνωσι καταιγίδες, τρικυμίαι, θύελλαι, βροχαί, χάλαζαι, χιόνες πολὺ μεγαλείτεραι καὶ βιαιότεραι τῶν ἰδικῶν μας. Ὁ κόσμος οὗτος, ὅστις φαίνεται ἡμῖν τοσοῦτον ἥσυχος, καθαρὸς καὶ ἥπιος ἐν τῇ σιωπῇ τῆς νυκτὸς ἢ κατὰ τὸ λυκαυγὲς τῆς πρωΐας, κατὰ πᾶσαν πιθανότητα εἶναι ἑστία διηνεκῶν παραχῶν καὶ ἀκαταπαύστων ἀτμοσφαιρικῶν παρακρούσεων, ἴσως δὲ φρικωδεστάτων μεταξὺ τῶν κατοίκων του πολέμων. Ἴσως δὲ εὑρίσκεται εἰς τὴν λιθίνην μόλις ἐποχὴν καὶ μάχεται ἔτι ἐν τῇ διαμάχῃ τῆς ἀρχικῆς βαρβαρότητος.

Ὁ Βερναρδῖνος καὶ ἄλλοι ἐφαντάσθησαν τὴν Ἀφροδίτην ὡς κόσμον μὲ τροπικὰ φυτὰ καὶ λαμπροὺς καρπούς, μὲ θαυμάσια πτηνὰ καὶ κατοίκους ζωηροὺς καὶ εὐτυχεῖς, ἀλλὰ δὲν δυνάμεθα νὰ βεβαιώσωμεν τοῦτο, τοὐναντίον ἰδέα ἐκ τῶν παρατηρήσεων ἐπικρατεῖ, ὅτι ἐκεῖ ὑπάρχει θέρος θερμότερον, χειμὼν βαρύτερος, φυσικαὶ δὲ καὶ ἠθικαὶ ἀθλιότητες πολλαί, ἐξ οὗ καὶ ἀπιστίαι μεγαλείτεραι καὶ πολυπληθέστεραι, ἀλλὰ δυνάμεθα καὶ νὰ βεβαιώσωμεν, ὅτι ἡ φύσις γνωρίζει νὰ ἐκτιμᾷ τὰς περιστάσεις καὶ τὰ πάντα καὶ ἴσως ἡ ἀνθρωπότης ἐκεῖ, οἱαδήποτε καὶ ἂν ἦναι, θὰ ἦναι βεβαίως πεπροικισμένη μὲ προσόντα τοιαῦτα, ὥστε νὰ δύναται νὰ ἐκπληρῇ τὸν προορισμόν της.

Φ. Π.

FELIX CULPA

«Ἀπεφάνθη ὁ Μακιαβέλλης, ὅτι τὰ ἡμέτερα πράγματα διέπει, κατὰ τὸ ἥμισυ, ἡ τύχη, ἐπιτρέπουσα νὰ διέπωμεν ἡμεῖς τὸ ἄλλο ἥμισυ. Ἀλλ' οὐχὶ πάντοτε ἀληθεύει ἡ ῥῆσις αὕτη, οὐχὶ δὲ σπανίως ἡ ἰδιότροπος Θεὰ διέπει τὸ ὅλον, δεικνυμένη ἐπιεικὴς ἢ αὐστηρὰ κατὰ βούλησιν, δίδουσα εἰς τὰ πράγματα τροπὴν παράλογον, ἀντίθετον πρὸς πᾶσαν προσδοκίαν, οἱονεὶ χλευάζουσα τὴν ἀνθρωπίνην φρόνησιν καὶ πρόνοιαν καὶ ἐνισμενίζουσα νὰ διατρανοῖ τὴν ἀπόλυτον αὐτῆς δύναμιν. Ὁ ἀρχικαγκελάριος τοῦ Γουπτάβου Ἀδόλφου ἦτο ἴσως ὀλιγώτερον αἰσιόδοξος τοῦ Φλωρεντινοῦ ἀρχιγραμματέως. Λέγων, ὅτι τὸν κόσμον «μικρὰ διέπει φρόνησις» ἐνόει, οὐχὶ ὅτι ἀρκεῖ ἐλαχίστη δόσις φρονήσεως πρὸς κυβέρνησιν αὐτοῦ, ἀλλ' ὅτι ἐπὶ τῆς κυβερνήσεως τοῦ κόσμου μικρὸν ἢ οὐδαμῶς ἐπιδρᾷ ἡ φρόνησις, τῆς τύχης δεσποζούσης τῶν πάντων.

Τοῦ ἀπολύτου τούτου τῆς τύχης κράτους παρέχεται ἡμῖν νῦν παράδοξον παράδειγμα. Ἡ Ἑλλὰς ἀποφασίζει νὰ καταλάβῃ τὴν ἐπαναστατήσασαν Κρήτην καὶ ἐκπέμπει στράτευμα. Αἱ Δυνάμεις συγκινοῦνται, ἀγανακτοῦσι, διαμαρτύρονται θορυβωδῶς κατὰ τῆς καταφώρου ταύτης ἀθετήσεως τοῦ διεθνοῦς δικαίου, παρεμβαίνουσιν, ὅπως βιάσωσι τὴν ἔνοχον ν' ἀνακαλέσῃ τὴν φάλαγγα τοῦ Βάτσου. Ἡ Ἑλλὰς ἐξημμένη, ἐξερεθιζομένη ὑπὸ ἀνευθύνου τύπου, ἐξωθουμένη ὑπὸ τῆς Ἐθνικῆς Ἑταιρείας, προκαλεῖ ἀπαράσκευος, ἐναντίον τῶν παραινέσεων καὶ τῶν ἀπειλῶν τῆς Εὐρώπης, πόλεμον κατὰ τῆς Τουρκίας καὶ ἐξέρχεται μετὰ τεθραυσμένης κεφαλῆς.

Καὶ ὅμως τίνες αἱ συνέπειαι τῆς ἀφροσύνης; Ἡ ἀπώλεια ἀσημάντου λωρίδος γῆς καὶ χρηματικὴ ἀποζημίωσις ἥκιστα ὑπέρογκος. Ἀγνοοῦμεν, ἐάν ποτε παρακοὴ ἐτιμωρήθη ἐπιεικέστερον. Ἀλλά τί λέγομεν «ἐτιμωρήθη»; «Ἀντημείφθη» ἔπρεπε νὰ εἴπωμεν. Πρῶτον ὄφελος τῆς Ἑλλάδος ὑπῆρξεν ὁ ἔλεγχος, εἰς ὃν θὰ ὀφείλῃ τὴν ἀναγέννησιν τῶν οἰκονομικῶν της. Τὰ ὀλιγόμηνα αὐτοῦ πορίσματα εἶναι ἤδη εἰς ἄκρον εὐάρεστα, προαγγέλλουσι δὲ ἀσφαλῆ καὶ οὐχὶ πόρρω ἀπέχουσαν τὴν οἰκονομικὴν ἀνάρρωσιν τοῦ βασιλείου. Ὡς ἐὰν μὴ ἤρκει τοῦτο, αἱ αὐταὶ Δυνάμεις, αἵτινες εἶπον «ἡ Ἑλλὰς δὲν πρέπει ν' ἀποκτήσῃ, οὔτε ἀμέσως, οὔτε διὰ δευτεροτόκων τὴν Κρήτην», εἰργάσθησαν τοσοῦτον καλῶς, ἢ μᾶλλον ἐξυπηρέτησαν τοσοῦτον καλῶς τὰς βουλὰς τῆς μοίρας, ὥστε ἀφοῦ ἠνάγκασαν τὸν Σουλτάνον ν' ἀνακαλέσῃ τὰ στρατεύματά του ἐκ τῆς νήσου, καταλιπὼν μόνον σκιὰν ἐπικυριαρχίας, εἶπον εἰς τὴν Ἑλλάδα: «Θὰ λάβῃς τὴν Κρήτην, οὐχὶ πρὸς τὸ παρόν, ἀλλὰ διὰ τῆς αὐτονομίας καὶ τῆς ἐγκαταστάσεως τοῦ πρίγκηπος Γεωργίου, ὡς κυβερνήτου». Ἡ δὲ Ἑλλὰς ἀπεκρίθη: «Ἦτο ἀδύνατον νὰ ἐκπληρωθῶσι κάλλιον οἱ ἐμοὶ πόθοι, διότι, τῇ ἀληθείᾳ, ἡ ἄμεσος προσάρτησις νήσου κατεστραμμένης, περιελθούσης εἰς πενίαν καὶ ἀναρχίαν, θὰ μοὶ ἦτο βάρος καὶ πρόσκομμα. Βοηθήσατε τὸν πρίγκηπα Γεώργιον νὰ τακτοποιήσῃ τὰ πράγματα, νὰ καταστήσῃ τὴν Κρήτην ἐπαρχίαν ἥσυχον καὶ καλῶς κυβερνωμένην, ἥτις βραδύτερον θὰ ἑνωθῇ πρὸς ἐμὲ εὐεκτοῦσα!» Καὶ ἰδού, πῶς ἡ τύχη διέψευσε τὰς προθέσεις τῶν ἀνθρώπων καὶ ἤλλαξε τὰ ἀρχικὰ αὐτῶν βουλεύματα. Τοὺς ἐβίασε ν' ἀναιρέσωσιν αὐτοὶ ἑαυτοὺς καὶ νὰ πράξωσιν ἐν τέλει ὅ,τι ἠρνοῦντο νὰ πράξωσι κατ' ἀρχάς.

Σπεύδομεν οὐχ ἧττον νὰ προσθέσωμεν, ὅτι ἡ δῆθεν ἀλογία ἀποτελεῖ πράγματι λογικὴν καὶ πρακτικὴν λύσιν. Τίνα ἄλλην λύσιν ἠδύνατό τις νὰ ἐπινοήσῃ, παρέχουσαν τὰς αὐτὰς ἐγγυήσεις εἰρήνης καὶ μονιμότης ἐπὶ τῆς πολυπαθοῦς νήσου; Τὰ πράγματα ἔλαβον τοιαύτην τροπήν, οἱ διπλωμάται καὶ οἱ ναύαρχοι ἔλαβον τοιαύτην πεῖραν, ὥστε ἡ ὑποψηφιότης τοῦ δευτεροτόκου υἱοῦ τοῦ βασιλέως Γεωργίου, διατυπωθεῖσα, ἐγκαταλειφθεῖσα, ἀνακινηθεῖσα, ἐγκαταλειφθεῖσα πάλιν καὶ θριαμβεύσασα ἐπὶ τέλους ὁριστικῶς, παρέστη ὡς ἡ μόνη δυναμένη νὰ εὐχαριστήσῃ τοὺς Κρῆτας, νὰ προλάβῃ νέα μετὰ μικρὸν κινήματα, νὰ ἐγγυηθῇ τὴν εἰρηνικὴν συμβίωσιν Χριστιανῶν καὶ Μωαμεθανῶν, ἥτις θὰ ἐφωρᾶτο ἴσως ἀδύνατος ὑπὸ κυβερνήτην ἧττον δημοτικὸν τοῦ Ἕλληνος βασιλόπαιδος καὶ ἔλασσον κεκτημένον κῦρος.

Ὁ πρίγκιψ ἅπαξ ἐγκαταστὰς ἐν Κρήτῃ, ἔσται ἀληθὴς ἡγεμὼν, ὡς ὁ Κοβοῦργος ἐν Βουλγαρίᾳ. Ἐὰν τυχὸν τοὺς ὑπηκόους του ἐνοχλῇ ἡ θέα τῆς τουρκικῆς σημαίας, σύμβολον τῆς ὑποτελείας των, καὶ τὸ πρόσκομμα τοῦτο θ' ἀρθῇ. Μάλιστα οἱ ναύαρχοι, οἱ ἀποπέμψαντες διὰ τῆς βίας τὰ τελευταῖα τουρκικὰ ἀποσπάσματα, φαίνονται διατεθειμένοι νὰ πέμψωσι κατόπιν των καὶ τὴν σημαίαν. Οἱ ἀφελεῖς οὗτοι ναυτικοὶ ἐδίδαξαν τοὺς διπλωμάτας, τίς ἡ πολιτική, ἡ ἐπιτυγχάνουσα πρὸς τοὺς Ἀνατολίτας, ὁ δὲ Σκλιεβουρῆς ἔπλεξε δικαίως τὸ ἐγκώμιόν των ἐν τῷ δημαρχείῳ τοῦ Λονδίνου. Ἡ Πύλη, παρὰ τὰς διαμαρτυρήσεις της καὶ τὰς ἀποπείρας τῆς ἀντιστάσεως, φαίνεται ἀπόφασιν ἔχουσα νὰ στέρξῃ μετ' ἐγκαρτερήσεως τὰ πάντα. Σύνοιδεν, ὅτι ἀπώλεσε τὴν Κρήτην καὶ δὲν ἐπιμένει, ὅπως τηρήσῃ σκιὰν ἐπικυριαρχίας ἢ μόνον, ὅπως σώσῃ τὰ προσχήματα ἐνώπιον τῶν μωαμεθανῶν ὑπηκόων. Ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς κύριον, καθ' ἣν ἀπέρχεται καὶ ὁ τελευταῖος Τοῦρκος στρατιώτης, ἡ Κρήτη καθίσταται χώρα ἑλληνική. Ὁ ὀνοματώδης ἐπικυριάρχης θὰ ἑδρεύῃ ἐν Κωνσταντινουπόλει, ἀλλ' ὁ πραγματικὸς θὰ ἑδρεύῃ ἐν Ἀθήναις, ἐν τῇ ἀληθεῖ πρωτευούσῃ τῆς Κρήτης. Καὶ οὕτως αἱ πλάναι καὶ τὰ σφάλματα τῆς Ἑλλάδος ἠμείφθησαν ὑπὸ τῆς εὐνοίας τῆς τύχης. Ἰδοὺ εὐκαιρία νὰ ἀναφωνήσῃ τις felix culpa! Ἐὰν ἔγκλημα εἶναι ἡ πατριωτικὴ παραφορά, ἧς καὶ μόνης ἐγένετο ἔνοχος ἡ Ἑλλάς. Παραφορῶν ὁμοίων ἐγενόντο ἔνοχοι καὶ οἱ Ἰταλοὶ καὶ δι' αὐτῶν κατέληξαν εἰς τὴν ἐθνικὴν ἑνότητά των.»

Η ΤΥΧΗ ΤΟΥ ΑΝΔΡΕ

Ἐὰν εἰς τὸν ἡμέτερον κόσμον ὑπάρχῃ τι σήμερον, ὅπερ προσελκύει περισσότερον παντὸς ἄλλου, τὸ ἐνδιαφέρον καὶ τὴν προσοχήν, ἰδίως τοῦ ἐπιστημονικοῦ κόσμου, τοιοῦτον θὰ εἶνε βεβαίως ὁ Ἀνδρέ, ὁ ἀτρόμητος ἀεροναύτης καὶ ἐξερευνητής.

Ἔτος ἤδη ἀπὸ τῆς ἀναχωρήσεως του συνεπληρώθη, καὶ οὐδεμία περὶ τῆς τύχης αὐτοῦ εἴδησις ἐλήφθη.

Οὐδὲν ἴχνος αἱ ἀποσταλεῖσαι πρὸς ἀναζήτησίν του ἀποστολαὶ εὗρον, δηλοῦν τὴν ὁδὸν ἣν ἠκολούθησεν, ἢ κἂν ἴχνη τῆς ἐκεῖσε διαβάσεως του, ἐὰν ποτὲ κατόρθωσεν νὰ προσεγγίσῃ τὰς παγετώδεις ἐκείνας ἐκτάσεις διὰ νὰ τῷ φέρωσι τὰς ἀναγκαίας βοηθείας.

Ἐν τούτοις τὴν ἔλειψιν ταύτην τῶν εἰδήσεων, ἀναπληροῦσιν τινὲς ἐκ τῶν περὶ τὰς Βορείους χώρας ἁλιέων, οἵτινες πᾶν ἴχνος ξύλου ἢ ἑτέρου ἀντικειμένου βλέποντες, νομίζουσιν αὐτό, ὡς προερχόμενον ἐκ τοῦ Ἀνδρέ, ὅπερ μετὰ μεγίστης πομπῆς καὶ εὐλαβείας φέρουσιν πρὸς τὴν ξηράν, ἔνθα ἡ εἴδησις ἀπὸ διαδόσεως εἰς διάδοσιν ᾐνίσσετο μέχρι τῶν σκανδιναυῶν δημοσιογράφων, οἱ ὁποῖοι ἐξ ἄλλου, χωρὶς νὰ ἐρευνήσωσι περὶ τῆς ἀληθείας τῶν λεγομένων, σπεύδουσιν ἀμέσως καὶ τὸ ἀναγγέλλουσιν ἀνὰ τὴν ὑψήλιον, ὡς πραγματικὸν γεγονός.

Ἔσχατος ἐν μέσῳ τοῦ κυκεῶνος τῶν διασταυροιμένων φημῶν καὶ εἰδήσεων, προσετέθη καὶ ἄλλη οὐχ ἧττον πορδόξος, μὴ προερχομένη ὅμως ἐκ Σκανδιναυικῆς πηγῆς, ἀλλ' ἐκ τῆς Ἀγγλικῆς Κολομβίας.

Κατὰ ταύτην, φαλαινοθήρας τις ἐφόνευσεν μίαν περιστερὰν, φέρουσαν ἐπιστολήν, κατὰ τὴν ὁποίαν οἱ ἐξερευνηταὶ ἔφθασαν σῶοι καὶ ἀβλαβεῖς εἰς τὸν Πόλον.

Ἀλλὰ τὸ ψευδὲς τῆς εἰδήσεως ἐμφαίνεται καὶ ἐκ τοῦ γεγονότος τούτου, ὅτι δὲν ἐγένετο γνωστὸν, ὡς ἀρμόζει οὔτε πότε προσήγγισαν τὸν Πόλον, οὔτε πότε ἐφονεύθη ἡ περιστερά.

Ἡ ἀπόστασις ἐξ ἄλλου ἀπὸ τοῦ Βορείου Πόλου μέχρι τοῦ Βεριγγίου πορθμοῦ εἶνε 250 χ.μ. Εἰς πόσον χρόνον θὰ διέτρεχεν αὐτὴν μία περιστερά;

Τοιαύτην ἀντοχὴν θὰ εἶχεν αὕτη, διερχομένη νῆστις ἐφ' ὁλοκλήρους ἡμέρας, μέσῳ τῶν παγετωδῶν ἐκείνων ἐκτάσεων, χωρὶς νὰ καταβληθῇ;

Ἔκτοτε καὶ ἀπὸ τῆς ψευδοῦς ταύτης εἰδήσεως οὐδὲν ἐγνώσθη.

Οἱ συγγενεῖς, οἱ φίλοι του καὶ οἱ περισσότερον διὰ τοῦτον ἐνδιαφερόμενοι ἐπιστήμανες ἀπώλεσαν τὸ θάρρος καὶ θεωροῦσιν αὐτὸν ὡς ἀπωλεσθέντα.

Ἐν τούτοις ὑπάρχει ἔτι μία ἐλπίς.

Αἱ ἀποσταλεῖσαι πρὸς ἀναζήτησιν του ἀποστολαί, δὲν ἐπέστρεψαν ἀκόμη, οὐδὲ σαφεῖς εἰδήσεις ὑπάρχουσι παρ' αὐτῶν.

Μέχρις ὥρας ἔχουσιν εἰδήσεις μόνον ἀπὸ τὸ Spitzbergen, ἐξ οὗ ἠγγέλθη, ὅτι, οὐδὲν ἴχνος τοῦ ἀτρομήτου ἐξερευνητοῦ ἐκ τοῦ ἀγνώστου εὑρέθη, οὔτε ἐπὶ τῶν Δυτικῶν ἀκτῶν, οὐδὲ ἐπὶ τῶν Ἀνατολικῶν.

Ἀλλὰ καὶ πλεῖστοι ἄλλοι ἄνδρες, ἐκτὸς τῶν ἀποσταλέντων, θὰ σπεύσωσιν εἰς βοήθειαν τοῦ ἀτρομήτου ἀεροναύτου.

Ὁ Hadling ὅστις προτίθεται νὰ ἐπισκεφθῇ τὰς Βορείους Ἀσιατικὰς ἀκτὰς ἀπέστειλεν ἤδη τὰς πρώτας εἰδήσεις του ἐκ τοῦ Belun.

Κατὰ τὰς εἰδήσεις ταύτας ὁ Ἀνδρὲ, δὲν ἠκολούθησε τὸ δέλτα τοῦ Λένα, οὔτε διῆλθεν ἐκ τῶν νήσων τῆς Νέας Σιβηρίας, ἃς κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ἐπεσκέφθησαν οἱ ἀνιχνευταὶ τοῦ Μαμούθ. Ἕνεκα τούτου ὁ Hadling ἐζήτησε νὰ ἐξακολουθήσῃ τὴν ἐξερεύνησιν, περιοδεύων συνάμα καὶ τὴν Χερσόννησον τοῦ Jaimir.

Ὁ Σουηδὸς J Brakmo διαχειμάσας εἰς Spitzbergen καὶ διευθύνων ἐκεῖθεν τὴν ἀποστολήν του, ἐπρόκειτο νὰ μεταβῇ μετὰ τοῦ πλοίου του «Νόρβα» εἰς τὰς νήσους τῆς Νέας Σιβηρίας, ὅπως ἐπισκεφθῇ τὰς προμηθείας, ἃς ἀφῆκεν ἐκεῖ ὁ βαρῶνος Toll, καὶ ἴδῃ, ἐὰν εὑρίσκεται ἐκεῖ ὁ Ἀνδρέ.

Μέχρι τῆς ἐπιστροφῆς λοιπὸν τῶν ἀποστολῶν τούτων ἀπὸ τὸ Spitzbergen καὶ ἀπὸ τὰ Βόρεια ἄκρα τῆς Ἀμερικῆς, πᾶσα περὶ τοῦ Ἀνδρὲ ἐλπὶς δὲν πρέπει ν' ἀπολεσθῇ.

Ἴσως ὁ ἀτρόμητος ἐξερευνητὴς νὰ ἦτο εὐτυχὴς ἐν τῇ ἀποστολῇ του καὶ νὰ λύσῃ τὸ ἄχρις ὥρας ἄλυτον πρόβλημα.

Ἴσως τὴν στιγμὴν ταύτην εὑρίσκεται ἐν αὐτῇ τῇ καρδίᾳ τοῦ Πόλου, ἐξερευνῶν αὐτὸν καὶ προετοιμάζων οὕτω τὸ μέγα ἔργον, χάριν τοῦ ὁποίου χιλιάδες ἀνθρωπίνων ὑπάρξεων ἀπωλέσθησαν.

Ἀλλ' ἴσως, ἴσως.

Δημ. Γ. Παπαστεφάνου

ΤΟ ΕΛΕΥΣΙΝΙΟΝ ΙΕΡΟΝ

Παρὰ τὴν λίαν εὔφορον χώραν τῶν Θελπουσίων
Ἐκβάλλει εἰς τὸν Λάδωνα μικρός τις ποταμὸς,
ὅστις πηγάζων ἄνωθεν ἐκ τῶν Ἀφροδισίων
διέρχεται τὴν κοίτην του ἀστράπτων καὶ λαμπρός.
Ἐκεῖ κατὰ τὴν ἐκβολὴν τοῦ ποταμίου τούτου,
μικρὰ ἐκτείνεται κοιλὰς, γύρωθεν κεκλεισμένη,
ὀνομαστὴ μὲν σήμερον δι' ἀφθονίαν πλούτου,
τὸ πάλαι δὲ περίδοξος καὶ λίαν τιμωμένη.
Ναὸς ἐδῶ τῆς Δήμητρος παμμέγιστος ἠγείρετο
κι' ἀγάλματα τριῶν θεῶν ἐντὸς αὐτοῦ ὑψοῦντο
ἐδῶ ἡ θεία Ἄρτεμις εἰς θήραν κατεγίνετο
κι' αὐτὰ τὰ Ἐλευσίνια συχνάκις ἐτελοῦντο.
Ῥήγματα βράχων ὑψηλὰ κι' ἀπρόσιτ' αἰωροῦνται
πέριξ τῆς Φάραγγος αὐτῆς, πρὸς θαυμασμὸν τοῦ Κτήτορος,
κι' ὅπως τὸ πάλαι, ἱερὰ καὶ τώρα θεωροῦνται
διότ' εὑρέθη που ἐκεῖ εἰκὼν τῆς Θεομήτορος
ἐκ τῶν τριῶν αὐτῶν
ἃς ἔκαμεν ὁ ἄριστος τῶν Εὐαγγελιστῶν.
Στὸ μέρος τοῦτο οἱ πιστοὶ ἐλάξευσαν τὸ σπήλαιον
καὶ ὤρυξαν ἐκεῖ Ναὸν εἰς τὴν Ὑπεραγίαν
ἐκ τοῦ ὁποίου ἡ ἄνασσα ἐκτείνει βλέμμα ἵλεον
Εἰς κόρας, π' ἀνυπόδυτοι τρέχουσι πρὸς λατρείαν.
ἵνα ζητήσουν εὐλαβῶς
οἷαν ἀποκατάστασιν ἐνδείκνυτ' ὁ καιρός.
Τὸν Πᾶνα τὸν τραγόμορφον τὸν θεὸν τῶν ὀρέων
ὅστις τὴν Σύριγγ' ἀγαπῶν ἐδίωκεν ἀσπλάγχνως
Ταντῦν ἀντικατέστησε μία πληθὺς ὀρνέων
ἅτινα περίπτανται καὶ ζῶσιν ἀταράχως
εἰς βίον αἰθερώδη
ἀφοῦ εἰς ὅλον τὸν Μωργὰν εἶνε παροιμιώδη.
Κι' ἐν τῷ συνόλῳ Κλυβοκὰ ὁ χῶρος ἐπεκλήθη
(λέξις ἐξ ὁμοιότητος πρὸς κ λ ο ῦ β α ν παραχθεῖσα)
διότ' ἐνταῦθα φεύγουσα ἡ Δάφνη συνελήφθη
ματαίως εἰς τὸν ἔρωτα τοῦ Φοίβ' ἀντισταθεῖσα.

Τοιαύτην αἴγλην ἔχοντα καὶ εὔκλειαν ἀρχαίαν,
τὸν χῶρον τοῦτον ἔκρινα καθῆκον νὰ ὑμνήσω,
καὶ ἂν τυχὸν δὲν ἔκαμα περιγραφὴν σπουδαίαν
ἀπὸ τοὺς ἀναγνώστας μου συγγνώμην θὰ ζητήσω
παρακαλῶν παντοῦ
νὰ μὴ μοῦ ἀποδώσωσι τὸν τίτλον ποιητοῦ.
Πλὴν ἂν δὲν εἶμαι ποιητής, ἀλλ' ἄνθρωπος τυχαῖος
ἐν Ὑδρομύλ' ὑπηρετῶν, τοὐτέστι μυλωθρὸς
μὴ λησμονεῖτε ἄτημας πῶς ἦτο κι' ὁ Τυρταῖος
καὶ εἰς ἐπίμετρον κι' αὐτὸς ὅπως κι' ἐγὼ χωλός.
Τὴν Φύσιν, ἥτις καλλονὰς τοσαύτας δαψιλεύει
στὴν Κλυδωνὶαν τὴν πάγκαλον τοῦ Λάδωνος κοιλάδα
Τὴν Φύσιν τὴν δωρήτριαν ὁ Μυλωθρὸς λατρεύει
καὶ τὸ κηρύττει πανταχοῦ εἰς ὅλην τὴν Ἑλλάδα.
ἂν δ' αὐτὴ ἀποφασίσῃ
τότε καὶ μόνον ὁ Κουτσὸς τὴν θέσιν του θ' ἀφήσῃ.
Κοντοβάζαινα μηνὶ Νοεμβρίῳ 1898.

Γεώργ. Σπηλιόπουλος

ΠΕΡΙ ΜΝΗΜΗΣ

Ἡ μνήμη εἶνε μία τῶν κυριωτέρων καὶ σπουδαιοτέρων τῆς ψυχῆς δυνάμεων. Ἄνευ μνήμης δὲν θὰ εἴχομεν γνῶσιν τοῦ παρελθόντος καὶ κατὰ συνέπειαν θὰ ἐγνωρίζομεν μόνον πᾶν ὅ,τι ἤθελεν ἀποτελεῖ τὴν ἡμετέραν συνείδησιν εἰς ἑκάστην στιγμὴν τοῦ βίου. Διὰ τῆς μνήμης φυλάττομεν καὶ ἀνανεοῦμεν ἐν τῇ ἡμετέρᾳ συνειδήσει γνώσεις, ἅτινας ἐκτησάμεθα δι' ἄλλων ψυχικῶν δυνάμεων.

«Ἄνευ μνήμης λέγει ὁ κ. Γ. Κομπαιρὲ, τὸ πνεῦμα θὰ ὡμοίαζε τῷ πίθῳ τῶν Δαναΐδων, κενούμενον τὴν στιγμὴν, καθ' ἣν θὰ ἐπληροῦτο. Κυρίως εἰπεῖν, τὸ πνεῦμα δὲν θὰ ὑπῆρχε, διότι ὁ νοῦς δὲν ὑποτίθησι μόνον τὴν ἀκατάπαυστον καὶ ἀδιάκοπον κτῆσιν νέων γνώσεων, ἔχει ἀνάγκην, διὰ νὰ ὑπάρχῃ, δυνάμεως, δι' ἧς νὰ φυλάττῃ πᾶν ὅ,τι ἐκτήσατο, νὰ ἔχῃ πάντοτε εἰς τὴν αὐτοῦ διάθεσιν τὰς στοιχειώδεις γνώσεις, αἵτινές εἰσι τὸ ὑλικὸν τῶν περαιτέρω γνώσεών του». Κατὰ τοῦτο ἡ μνήμη εἶνε ὁ φύλαξ πάσης γνώσεως, κτηθείσης εἴτε διὰ τῶν πέντε αἰσθήσεων, εἴτε διὰ ζωϊκῆς αἰσθήσεως. Ἡ σπουδαιότης λοιπὸν τῆς μνήμης εἶνε μεγίστη καὶ ὀφείλει πᾶς τις νὰ φυλάττῃ καὶ ἀναπτύσσῃ αὐτὴν δεόντως.

Παρετηρήθη, ὅτι οἱ ἔχοντες ὀξεῖαν μνήμην, στεροῦνται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον κρίσεως, καὶ τἀνάπαλιν οἱ ἔχοντες κρίσιν, στεροῦνται μνήμης. Κρίσις δὲ καὶ μνήμη εἰσὶν, ὡς γνωστὸν, αἱ δύο σπουδαιότεραι ψυχικαὶ δυνάμεις. Ἡ ἐλαχίστη δόσις κρίσεως καὶ μνήμης παρετηρήθη κατὰ τὴν ἐφηβικὴν ἡλικίαν. Ἡ μεγαλειτέρα ἀνάπτυξις καὶ παραγωγικότης τῆς κρίσεως καὶ μνήμης δηλοῦται κατὰ τὸ πεντηκοστὸν ἔτος τῆς ἡλικίας, ὅτε ὁ ἄνθρωπος εὑρίσκεται εἰς τὴν μέσην ζωὴν καὶ συμβαίνουν αἱ καλείτεραι καὶ ὠφελιμώτεραι γνώσεις, κατὰ δὲ τὸ γῆρας βαθμηδὸν ἀπώλλυται μνήμη τε καὶ κρίσις.

ΑΙ ΤΥΨΕΙΣ ΤΟΥ ΣΥΝΕΙΔΟΤΟΣ

Ἕκαστος κέκτηται ἐν τῷ μέσῳ τῆς καρδίας του δικαστήριον, ὅπου κρίνει αὐτὸς ἑαυτόν, ἄχρις οὗ ὁ Παντοδύναμος ἐπισφραγίσῃ τὴν ἀπόφασιν. Ἂν τὰ ἐλαττώματα εἶναι φυσικὰ ἀποτελέσματα τοῦ ὀργανισμοῦ μας, πόθεν προέρχεται ὁ φόβος ὅστις ταράττει τὰς ἡμέρας ἐνόχου εὐτυχίας; Διατὶ αἱ τύψεις τοῦ συνειδότος εἶναι τόσον τρομεραὶ, ὥστε πολλάκις προτιμᾷ τις νὰ ἦναι πτωχὸς, ἀλλὰ ἐνάρετος ἀντὶ νὰ ἀποκτήσῃ ὅλως διόλου παράνομα ἀγαθά; Διατὶ τὸ αἷμα ἔχει φωνὴν, ἡ πέτρα λόγον; Ἡ τίγρις κατασπαράττει τὸ θῦμά της καὶ ἀκολούθως κοιμᾶται· ὁ ἄνθρωπος φονεύει καὶ ἀγρυπνεῖ—ζητεῖ μέρη ἀπομεμονωμένα καὶ ἐν τούτοις ἡ ἐρημία τὸν φοβίζει—σύρεται πέριξ τῶν τάφων καὶ οἱ τάφοι τὸν τρομάζουσι—τὸ βλέμμα του εἶναι ἀνήσυχον καὶ μεταβατικὸν—ὅλαι αἱ ἰδέαι του προσηλοῦνται εἰς τὴν αἰτίαν τῆς ἀνησυχίας του — βλέπει ἐν τῷ μέσῳ τῆς νυκτὸς ἀνύπαρκτα φῶτα, λίαν ἀπειλητικὰ—περιστοιχίζεται ὑπὸ τῆς ὀσμῆς τοῦ φόνου—πᾶν ὅ,τι τρώγει νομίζει ὅτι εἶναι δηλητηριῶδες—αἰσθάνεται θορύβους καὶ ταραχὰς, ἐνῷ τὸ πᾶν διατελεῖ ἠρέμα καὶ ἐναγκαλιζόμενος τὸν φίλον του, ὑπολαμβάνει, ὅτι ἐγχειρίδιον ὑπὸ τὰ ἐνδύματά του εἶναι ἕτοιμον νὰ τὸν διατρυπήσῃ.

ΩΦΕΛΙΜΟΙ ΓΝΩΣΕΙΣ

Τρόπος τοῦ καθαρίζειν τὸν χρυσὸν τοὺς ἀδάμαντας καὶ ἄλλα σκεύη.

Λάβε μίαν ὀκὰν ὕδατος καὶ 20 δρ. ἀμμωνιακοῦ ἅλατος, θέσον εἰς πήλινον ἄγγος τὸ σύνολον καὶ προσθέσας ἐν τῷ ὑγρῷ τὸ καθαριστέον πρᾶγμα, βράσον διὰ τοῦ πυρός· εἶτα ἐξαγαγὼν τὸ σκεῦος σπόγγισον καλῶς καὶ ἔσεται στιλπνόν, ὡς ἂν ἀρτίως κατεσκευάσθη.

Διθειάνθραξ πρὸς σβέσιν τῶν πυρκαϊῶν τῶν καπνοδόχων.

Χρησιμοποιεῖται ὡς ἑξῆς: Ἐντὸς ἀβαθοῦς δοχείου μεταλλικοῦ ἢ πηλίνου, ὅπερ τίθεται εἰς τὸ κάτω μέρος τοῦ καπνοδόχου χύνομεν 100 γρ. διθειάνθρακος, ὃν ἀναφλέγομεν· παράγονται οὕτω ἀνθρακικὸν ὀξὺ καὶ θειῶδες ὀξύ, δύο ἀέρια, μὴ διατηροῦντα τὴν καῦσιν καὶ ἐντὸς ὀλίγων λεπτῶν ἡ πυρκαϊὰ σβένυται.

ΣΚΕΨΕΙΣ

Ἡ ὑποκρισία εἶναι ἀόρατος πλάνη, ἥτις ὑπὸ τὸ σχῆμα προσωπείου ἐπικάθηται μορφῆς ἀγγέλου.

Τὴν ὑποκρισίαν οὔτε οἱ ἄνθρωποι, οὔτε οἱ ἄγγελοι δύνανται νὰ διακρίνωσι.

Εἶναι πολὺ δυστυχὴς, ὅστις δὲν εὐχαριστεῖται εἰς ὅσα κέκτηται.

Τὸ χρῆμα καὶ ὁ διάβολος ἐγένοντο ἀδελφοί, ἀφ' ὅτου ὁ ἄνθρωπος ἐνίκησε τὸν διάβολον διὰ τῆς ἀρετῆς.

Ὁ συνετὸς καὶ ὀλιγαρκὴς οὐδέποτε ἐπειχειρεῖ ἔργα ἀνώτερα τῶν δυνάμεών του.

Δέον πάσῃ δυνάμει καὶ πάσῃ θεσίᾳ ν' ἀποφεύγωμεν τὰς ἔριδας, ὁπόταν ἐμπλακῇ τις ὅμως εἰς ταύτην, δέον νὰ ἐξαναγκάσῃ τὸν ἀντίπαλόν του νὰ ὑποχωρήσῃ.

Ἀπόφευγε τὴν γλυκύτητα, ἂν θέλῃς νὰ μὴ δοκιμάσῃς τὴν πικρίαν.

Τὰ ἄνθη δὲν φέρουσι πρὸς τὴν δόξαν, ὅπως ἡ δόξα δὲν φέρει πρὸς τὴν εὐτυχίαν.

Ὅστις θέλει ν' ἀπομακρύνεται τῶν σφαλμάτων, δέον νὰ μὴ κατακρίνῃ ταῦτα, ὁπόταν τὰ βλέπῃ εἰς ἄλλους, ἀλλὰ νὰ τὰ καλύπτῃ.

Σπόγγιζον τὰ δάκρυα τοῦ πλησίου σου, ἂν θέλῃς νὰ μὴ σὲ πικραίνουν τὰ ἰδικά σου.

Φύσις.

Ο ΒΡΑΧΟΣ ΚΑΙ ΤΟ ΚΥΜΑ

Σπεῦνε τὰ κύματα μ' ἀφρὸ ἐκεῖ 'στὸ ἀκρογιάλι
φιλοῦν τοῦ βράχου τοῦ γυμνοῦ τὴν μαυρισμένη ῥάχη,
κι' αὐτὸς λυγίζει σιγανὰ σ' ἐκεῖνα τὸ κεφάλι
καὶ μὲ λαχτάρα τὰ μιλᾷ· τί πίκρα λέγεις νάχῃ;

Ὅταν χαράζῃ ἡ αὐγὴ καὶ δροσερὴ προβάλλει
ἡ φύσις σύμπασα γελᾷ, μόνον ὁ βράχος κλαίει
διηγεῖται τὸ πάραπονο 'ς τῆς θάλασσας τὴν ἄλη
κ' ἐκεῖ ὁ κάθε φεγγαρόμυλος τοῦ θυμοῦ τὴν ἔρχεται.

Κι' αὐταῖς αἱ πέτρες ἔχουνε, ὅ,τι κι' ἀνθρωπάκι τοῦ
ἔχουν κι' αὐταῖς τὸ πάθος· [illegible]
τὸ κρύδονε [illegible]
ἄλλοι γελοῦν μὲ [illegible]

«Κῦμα γοργὸ καὶ ἄγριο, ὁ [illegible]
»σταμάτησε τὸ τρέξιμο, σταμάτα [illegible]
»ἄκου τί ἔχω νὰ σοῦ πῶ, δυὸ λόγια [illegible]
»καὶ ὕστερα τράβα ἐκεῖ εἰς τὴν [illegible]

»Ὁ ἥλιος πῶς ἐφώτισε μὲ ταῖς χρυσαῖς ἀχτῖνες,
»ἀφ' ὅτου ἤρχισε 'στὴν γῆ νὰ θθίζῃ καὶ νὰ βρέχῃ,
»κάφτσου μ' εἶδες, κῦμά μου, δὲν εἶναι χρόνια μῆνες
»εἶναι καιρὸς ποῦ μετρημὸ ἀδύνατον νὰ ἔχῃ

»Καὶ ἀπὸ τότε ἄστατα μοῦ δέρνεις τὸ κορμί μου,
»ξεσπᾷς σκληρὰ ἐπάνω μου πυκνὸ καὶ βουρκωμένο,
»ὅλην τὴν ἀγριότητα ἐδῶ 'ς τὴν κεφαλή μου
»μοῦ στέλλεις μὲ τὸ ἄφρισμα..., κ' ἐγὼ τὰ ὑπομένω

»Σὲ βλέπω ἄλλοτε νὰ κλαῖς καὶ ἄλλοτε νὰ χαίρῃς
»νὰ τρέχῃς σὲ Ἀνατολὴ νὰ φθάνῃς ὡς τὴν Δύσι,
»τὸ χέρι σου τὸ γαλανὸ 'στὴν αὔρα νὰ προσφέρῃς,
»τὸ βάθος σου νὰ μὴ τολμᾷ κανένας νὰ ζητήσῃ!

»Κ' ἐγὼ ἐδῶ 'στὴν ἐρημιὰ δίχως νὰ ἔχω ταῖρι
»βλέπω αἰῶνες νὰ περνοῦν νὰ τρέχουνε μπροστά μου.
»δὲν μ' ἔδωσε ὁ πλάστης μου μὲ τὸ χρυσό του χέρι
»οὔτ' ἕνα λουλουδο ὡχρὸ νάχω 'στὴν ἀγκαλιά μου!

»Ἂς εἶχα ἕνα μοναχά! πόσον θὰ τ' ἀγαποῦσα
»θὰ τοῦδρεχα μὲ δάκρυα, μὲ στεναγμούς, μὲ μῦρα,
»κάθε αὐγὴ θὰ τοῦσφιγγα γλυκὰ θὰ τὸ φιλοῦσα!
»γιατί μὲ κατηράσθηκε τόσον σκληρὰ ἡ μοῖρα;

Τὸ κῦμα γέλασε εὐθὺς· «σὲ πέτρα δὲν ἀνθίζει,
τοῦ λέγει, οὔτε λούλουδο, οὔτε πικρὸ χορτάρι
καὶ ἄρχισε μὲ τοὺς ἀφροὺς 'στὸ πλάγι τὰ βοίζῃ,..
τὸ κλᾶμμα τότε ἄφθονο τὸν βράχο εἶχε πάρῃ,...

Ἀχ, μοιάζω βράχος καὶ ἐγώ... δὲν ζήτησα λουλοῦδι.
μόν' ζήτησα, πῶς νὰ τὸ πῶ; τὸ στόμα μου κλειδώσει,
ἐζήτησα μίαν ψυχή, ἕνα γλυκὸ τραγοῦδι,
ἀλλὰ μὲ τὸ ἀρνήθηκαν· νὰ οἱ δικοί μου πόνοι!

Στενάζει εἰς τὰ ἔρημα γιὰ λούλουδο ὁ βράχος
κ' ἐγὼ στενάζω, φεῦ, θεέ, τὸ λέγω... γιατ' ἐκείνην...!
σὰν 'κεῖνον χύνω δάκρυα σὰν 'κεῖνον ζῶ μονάχος....
χωρὶς αὐτὸ τὸ ταῖρι μου δὲν θάβρω τὴν γαλήνην.

Πέτρος Ι. Ἀξιωτιδης

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ
ΤΗΣ "ΦΥΣΕΩΣ,, ΤΟΥ 1899 ΕΤΟΥΣ

Μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἐκτίθεται εἰς πώλησιν τὸ Ἡμερολόγιον τῆς «*Φύσεως*» τοῦ 1899 ἔτους μὲ ὕλην ἐξαίρετον καὶ λίαν τερπνὴν καὶ διασκεδαστικὴν καὶ εἰκόνας, ὡς πάντοτε λαμπροτάτας καὶ καλλιτεχνικωτάτας. Τὸ Ἡμερολόγιον τοῦτο τῆς «Φύσεως» ἔσεται ἐφέτος ἐκτάκτως θαυμάσιον ὑπὸ ἔποψιν πρωτοτυπίας, παραδοξότητος καὶ φαντασίας.

Οὐδέποτε ἄλλοτε ἐξεδόθη «Ἡμερολόγιον» μὲ ὕλην τοσοῦτον ἐνδιαφέρουσαν, τερπνὴν καὶ διδακτικήν. Πρὸς πλείονα πειστικότητα παραθέτομεν ἐνταῦθα περίληψιν τῶν περιεχομένων, ὅπως δώσωμεν ἰδέαν τινὰ τούτου τοῖς φιλομούσοις ἡμῶν ἀναγνώσταις.

Περιεχόμενα τοῦ Ἡμερολογίου τῆς «Φύσεως» τοῦ 1899 ἔτους.

1. *Ἑορτολόγιον καὶ μηνολόγιον* τοῦ 1899 ἔτους.

2. *Ἀθηναϊκὴ ζωὴ καὶ κίνησις*. Αἱ Ἀθῆναι πρώτη πόλις. Ἤτοι ἡ περιγραφὴ τῆς Ἀθηναϊκῆς κινήσεως, ὡς πρώτης πόλεως τῆς Ἀνατολῆς, ὑπὸ ἔποψιν ἐμπορίου, πολιτικῆς καὶ διασκεδάσεως, ἐν ᾗ μετὰ σαφηνίας, χαριτολογίας καὶ τερπνότητος ἐκτίθεται ἡ Ἀθηναϊκὴ ἡμῶν ζωὴ καὶ κίνησις ἀπὸ τοῦ πλουσιωτάτου ἀστοῦ, μέχρι τοῦ πτωχοτάτου πολίτου. Οἱ Συγγρός, ὁ Σκουζὲς, Καραπάνος, Δεληγεώργης, Μαυρομιχάλης, Σκουλούδης, Σερπιέρης, Παχὺς, Ψύχας, Παπούδωφ, Μελᾶς, Καράλης κτλ. μετὰ τῶν προϋχουσῶν ἡμῶν Κυριῶν κτλ. Συγγροῦ, Βαλιάνου, Σχλῆμαν, Καμάρα κτλ. περιγράφονται μετὰ τῶν διακρινουσῶν αὐτοὺς ἰδιοτήτων, χαρακτήρων καὶ εἰκόνων, μετ' ἰδιαζούσης σαφηνίας καὶ χάριτος. Ἡ ἐμπορικὴ ὁδὸς Ἑρμοῦ, ἡ πολιτικὴ τοῦ Σταδίου καὶ αἱ διασκεδάζουσαι Ἀθῆναι, ἐνέχουσι τόσας περιέργους πρωτοτύπους πληροφορίας, ὥστε θὰ κινήσωσι τὸ ἐνδιαφέρον παντὸς ἀναγνώστου. Ἡ περιγραφὴ αὕτη τῆς κινήσεως τῆς πρωτευούσης εἶναι ὅ,τι τερπνὸν καὶ διασκεδαστικόν.

3. Ἡ *1 Ἰανουαρίου* καὶ *ἡ 1 Σεπτεμβρίου* εἶνε μικρὰ ὡραία παραβολὴ τῆς 1 Ἰανουαρίου ἀπὸ τῆς 1 Σεπτεμβρίου, καθ' ἣν ἐμφαίνεται ἡ ἔκτακτος ζωηρότης τοῦ μηνὸς τούτου, ὡς ἀρχὴ τῆς κινήσεως τοῦ χειμῶνος μετὰ τὴν κυνικὴν νάρκην τοῦ θέρους.

4. *Τὸ βαρόμετρον τῆς θείας μου*. Ὡραιοτάτη οἰκογενειακὴ καὶ ἐξοχικὴ ἑορτὴ τοῦ τόπου μας, ἐν ᾗ ἀπεικονίζεται μετὰ περισσῆς ἀφελείας ὁ ὀκνὸς σπουδαστὴς καὶ ἡ ἀπόλαυσις τῆς ἐξοχικῆς διασκεδάσεως.

5. *Ὁ βουλευτής*. Σύγχρονος, πολὺ περίεργος καὶ εὐτράπελος σκιαγραφία ξένης πολιτικῆς, ὁμοιάζουσα τόσον πολὺ πρὸς τὴν ἡμετέραν, ὥστε ἀμφιβάλλει τις, ἂν περιγράφεται ἡ ἰδική μας πολιτικὴ κατάστασις καὶ διαφθορὰ ἢ ξένης μᾶλλον πεπολιτισμένης χώρας.

6 *Ὀφειλή*. Ὡραῖον συγκινητικὸν εἰδύλλιον καὶ ἐπεισόδιον μεγάλου χαρτοπαίκτου. Ἱστορικὸν καὶ πρωτότυπον.

7. *Μαργαρίτα ἡ Valisneria*, παρισινὸν σύγχρονον διηγημάτιον, πολὺ νόστιμον καὶ περίεργον.

8. *Ὁ θεῖος Κάρολος*. Μικρὰ παρείσακτος σκηνὴ εἰς νεαρὸν εὐτυχὲς ἀνδρόγυνον, ἐν ὥρᾳ γεύματος. Γυνὴ προτιμῶσα τὴν πτωχὴν εὐτυχίαν της, τῆς παρακεκινδυνευμένης πλουσίας ἐξ ὑπόπτου κληρονομίας.

9. *Ἔρως καὶ πλοῦτος*. Πολὺ ὡραῖον σύγχρονον κοινωνικὸν εἰδύλλιον, πλάσμα τῆς δρώσης νεότητος.

10 *Νεανικὴ ἀνάμνησις*. Σύγχρονος νεανικὴ σκηνή.

11. *Ἰδιοτροπία εἰμαρμένης*. Πολὺ περίεργος κοινωνικὴ καὶ φυσικὴ σκηνή. Γάμος εὐτυχῶς μετὰ παράδοξον ἰδιοτροπίαν τῆς εἱμαρμένης. Νεᾶνις ἀποφασίζουσα ν' αὐτοκτονήσῃ κατόπιν ναυαγίου τοῦ μνηστοῦ της, ὅστις ἀναφαίνεται καὶ σώζει ἐκ τοῦ θανάτου τὴν μνηστήν του.

12. *Χρηστούγεννα, Ἔρως καὶ Λαθρεμπορία*. Ὡρκιότατον ἱστορικὸν διήγημα, ἐν ᾧ φυσικώτατα περιγράφεται ἡ λαθρεμπορία παρ' ἡμῖν, μετὰ ἀδελφικῆς ἀγάπης καταληγούσης εἰς ἔρωτα, κατόπιν ἐπεισοδίου τῶν Χριστουγεννῶν. Πολὺ πρωτότυπον καὶ περίεργον διήγημα, προσελκῦον μεγάλως τὸ ἐνδιαφέρον, ἕνεκα τῶν φυσικωτάτων καὶ πολὺ ὡραίων αὐτοῦ σκηνῶν.

Καὶ πολλὰ ἄλλα περίεργα καὶ ὡραῖα ἐνδιαφέροντα καὶ τερπνά ἅτινα παραλείπομεν, διὰ νὰ μὴ ἐκταθῶμεν περισσότερον, θὰ κοσμήσωσιν τὸ Ἡμερολόγιον τοῦτο τῆς «Φύσεως» ὅπερ ἀναμφιλέκτως ἔσεται ὅ,τι ἐξαίσιον καὶ τερπνόν, μοναδικὸν δὲ ἐντρύφημα διὰ πάντα φίλον τῆς ἀνα-

γνώσεως, τῆς τέρψεως καὶ τῆς ὠφελείας, οὗτινος δὲ ἡ τιμὴ ὡρίσθη εἰς δρ. 2 καὶ χρυσόδετον δρ. 3 1/2.

Ὅσοι δὲ ἔχουν ἀγγελίας νὰ δημοσιεύσουν εἰς τὸ τέλος αὐτοῦ, παρακαλοῦνται νὰ τὰς ἀποστείλωσιν ἡμῖν ταχέως.

Ἡ Διεύθυνσις

ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΙΚΟΝ ΛΕΞΙΚΟΝ

ὅλων τῶν ἐπιστημῶν καὶ τεχνῶν καὶ πάσης ἐγκοσμίου μαθήσεως

Ἐκδοθὲν ὑπὸ **ΜΠΑΡΤ** καὶ **ΧΙΡΣΤ**

Τὰ ἐγκυκλοπαιδικὰ λεξικά, παρέχοντα πρόχειρον λύσιν τῶν ἀπορίων, πληροῦσι μίαν τῶν πρωτίστων ἀναγκῶν παντὸς πεπολιτισμένου ἀνθρώπου. Ἡ τεραστία τῶν ἐπιστημῶν καὶ τῶν τεχνῶν ἀνάπτυξις, ὁ ἀμύθητος πλοῦτος τῶν γνώσεων, ὁ διὰ μακρῶν αἰώνων ἀποτεθησαυρισμένος καθιστῶσιν ἀπαραίτητον τὴν ὕπαρξιν τοιούτων ἔργων, δι' ὧν νὰ προσπορίζηται εὐχερῶς πᾶς τις στοιχειώδεις γνώσεις τῶν ἔξω τοῦ οἰκείου αὐτῷ κύκλου κειμένων, νὰ καθοδηγῆται δὲ καὶ εἰς ἀκριβεστέραν καὶ τελειοτέραν ἔρευναν αὐτῶν. Τούτων ἕνεκα ἐν τοῖς ἄλλοις ἔθνεσι κατὰ τὰς τελευταίας μάλιστα δεκαετηρίδας, ἐπολλαπλασιάσθησαν τὰ ἐγκυκλοπαιδικὰ λεξικά, καὶ τοσοῦτον ἀσπαστὰ κατέστησαν, ὥστε τινὰ τούτων ἐκδίδονται εἰς πολλὰς μυριάδας ἀντιτύπων. Ἂν δὲ ἀναγνωρίζεται ἡ χρησιμότης τῶν λεξικῶν τούτων ἐν ἔθνεσι, παρ' οἷς τὴν ἔλλειψιν αὐτῶν δύνανται ἐν μέρει νὰ ἀναπληρώσωσι τὰ συνήθη λεξικά, πολλῷ μείζων εἶναι αὕτη παρ' ἡμῖν, στερουμένοις λεξικῶν τῆς καθωμιλημένης καὶ γραφομένης γλώσσης. Τὰ συνήθη λεξικὰ τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης, περιλαμβάνοντα μόνον τὰς ἐν τοῖς ἀρχαίοις κειμένοις ὑπαρχούσας λέξεις, ἀποκλείουσιν, ὡς εἰκὸς πάσας τὰς δημιουργηθείσας ἐν νεωτέροις χρόνοις, πρὸς δήλωσιν ἐπιστημῶν, τεχνῶν, ἰδεῶν ἀγνώστων εἰς τοὺς παλαιούς, καὶ πάσας τὰς νεωτέρας σημασίας ἀρχαίων λέξεων. Οὕτω δὲ οὐ μόνον ἐλλείπουσιν ἐκ τῶν λεξικῶν τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς λέξεις τοῦ καθ' ἡμέραν βίου κοινότατα, οἷον ταχυδρομεῖον, τηλέφωνον, ἀερόστατον, ἄλγεβρα, φωτογραφία κλπ., ἀλλὰ ματαίως θ' ἀνεζήτει τις ἐν τούτοις καὶ αὐτὰ τὰ ὀνόματα σπουδαιοτάτων κλάδων τῶν ἐπιστημῶν καὶ τῶν τεχνῶν καὶ τοὺς συνηθεστάτους τῶν νεωτέρων ἐπιστημονικῶν ὅρων, οἷον χημεία, γεωλογία, παλαιοντολογία, στατιστική, τηλεγραφική, τυπογραφική τέχνη κλπ. Ἕνεκα δὲ τούτου Ἑλληνικὸν ἐγκυκλοπαιδικὸν λεξικὸν ἀποβαίνει

Ἀπαραίτητον συμπλήρωμα πάντων τῶν λεξικῶν τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης.

ΤΟ ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΙΚΟΝ ΛΕΞΙΚΟΝ

συνετάχθη μὲν καθ' ὑπόδειγμα γερμανικῶν καὶ γαλλικῶν τοιούτων, καὶ οὕτω συνενοῖ κατὰ τὸ ἑνὸν τὰς κυριωτάτας ἀρετάς, τὰς ἀπαιτουμένας πρὸς εὐδοκίμησιν ἐγκυκλοπαιδικοῦ λεξικοῦ, ἤτοι

ἀκρίβειαν, σαφηνείαν καὶ συντομίαν,

ΤΟ ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΙΚΟΝ ΛΕΞΙΚΟΝ

ἀποτελεῖται ἐξ 6 ὀγκωδῶν τόμων, οἱ ὁποῖοι ἔχουσιν ἐν ὅλῳ 5760 σελίδας.

Πλήρεις σειραὶ αὐτοῦ τιμῶνται ἄδετοι μὲν φρ. χρ. 125, δεδεμέναι δὲ φρ. χρ. 144. Ἵνα δὲ ἀγοράζηται εὐκόλως καὶ ὑπὸ τῶν ὀλιγότερον εὐπόρων, πωλεῖται τὸ λεξικὸν καὶ κατὰ τόμους ἀντὶ φρ. 21 καὶ φρ. χρ. 24 ἕκαστον.

Ἡ Διεύθυνσις τῆς «Φύσεως» ἀναλαβοῦσα τὴν ἀντιπροσωπείαν αὐτοῦ εἰς τὸ ἐξωτερικόν, συνιστᾷ αὐτὸ πᾶσι τοῖς φιλομούσοις συνδρομηταῖς μὲ ἔκπτωσιν 10 ο/ο καὶ ἀναδέχεται πᾶσαν παραγγελίαν.

Ἡ Διεύθυνσις τῆς «Φύσεως».

ΠΟΛΕΜΙΚΑ ΧΡΟΝΟΓΡΑΦΗΜΑΤΑ

Ὁ κ. Λάμπρος Καταφυγιώτης τέως ἔφεδρος ἀνθυπολοχαγός, ἐπιθυμῶν, ἵνα μή, γεγονότα πολλοῦ λόγου ἄξια, παραμορφῶνται διὰ τῆς ἀπὸ στόματος εἰς στόμα ἁπλῆς μεταδόσεως, ἀπεφάσισεν ὑπὸ τὸν ἀνωτέρω τίτλον νὰ προβῇ εἰς τὴν ἐκτύπωσιν Ἱστορίας τοῦ 9ου Τάγματος Εὐζώνων, ὡς πρὸς τὰ τοῦτο ἀφορῶντα συμβάντα κατὰ τὸν ἄρτι ἀτυχῆ μας πόλεμον.

Ἡ τιμὴ ἑκάστου σώματος ὡρίσθη ἀντὶ δραχμῆς.

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ

ΦΙΛΟΠΤΩΧΟΥ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ

ΒΟΛΟΥ

Ὑπὸ τὸν ἀνωτέρω τίτλον προσεχῶς ἐκδίδεται Ἡμερολόγιον Ἱστορικὸν καὶ Φιλολογικόν, πρὸς ὄφελος τῆς Φιλοπτώχου Ἀδελφότητος Βόλου καὶ πρὸς βελτίωσιν τῶν ἀναγκῶν αὐτῆς.

Ἐκδοθήσεται δὲ τῇ ἐπιμελείᾳ τοῦ ἑταίρου καὶ συμπαθοῦς ἐργάτου τῶν γραμμάτων κ. ΑΝΤΩΝΙΟΥ Β. ΤΕΡΖΑΚΗ τῇ προθύμῳ καὶ εὐγενεῖ συμπράξει πολλῶν λογίων.

Θέλει περιέχει τὴν Ἱστορίαν τῆς Φιλοπτώχου Ἀδελφότητος, τὸ Καταστατικόν αὐτῆς, ἱστορικὰς καὶ ἐπιστημονικὰς μελέτας, [illegible] γνωμικά, ποιήματα, διηγήματα, γελοιογραφίας, [illegible] εἰκόνας καὶ πᾶν ὅ,τι δύναται νὰ κ[illegible] τέρπον καὶ χρήσιμον.

Τιμὴ [illegible] χρυσόδετον φρ. 3.

Δ. Γ. ΚΑΛΛΙΘΕΡΘΠΟΥΛΟΥ

ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΕΜΠΙΝΟΝΤΑΙ ΠΡΟΣΕΤΩΣ

Περιεχόμενα. — Ὁ Σταυρός. — Διπλῆ κοινωνία. — Ὑπὸ τὴν εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ. — Ὁ Κωδωνοκρούστης. — Τὸ δισκο[illegible]ον. — Γνωριμία. — Ἐξομολογήσεις πρὸς τὰ διάμεσα. — [illegible]μέθη. — Ἡ ἱππεύτρια. — Χαμένη ἀγάπη. — Τὸ μυστικόν. — Ἡ συμβουλὴ τοῦ ἰατροῦ. — Τελευταία χαρά. — Μυστικιστής. — Ἡ παραμονή — Εἰς τὴν παραλίαν. — Τρεῖς ἐπιστολαί. — Πένθιμον Πάσχα. — Ὁ σαλπιγκτής. — Μία μήτηρ. — Ὁ Σάτυρος. — Ἔφοδος. — Τὸ ἰδανικὸν τοῦ γλύπτου. — Ἔρως ποιητοῦ. — Κόσμος ὀνείρων.

Τιμῶνται δρ. 3. Ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φρ. 3.

ΕΜΠΟΡΙΚΑ ΕΡΓΑ

Ξ. ΖΥΓΟΥΡΑ

1. Ὁ πρακτικὸς βίος τοῦ ἐμ.	δρ.	2.50
2. Ὁδηγὸς τοῦ ἐμποροϋπαλλήλου	»	2.—
3. Ἐμπορευματολογίας φυτικὰ προϊόντα.	»	2.—
4. Ἐμπορικὴ ἐπιστολογραφία ἔκδοσις β'.	»	4.—
5. Γενικὴ Λογιστικὴ πλήρης	»	8.—
6. Καταστιχογραφία-Λογισμογραφία	»	3.50
7. Διδακτικὸν ἐπιστολάριον διὰ σχολεῖα.	»	1.10
8. Ἐγχειρίδιον Οἰκονομίας, ἐγκριθέν	»	1.10

Τὰ βιβλία ταῦτα εἶνε χρήσιμα οὐ μόνον ὡς κείμενα πρὸς διδασκαλίαν, ἀλλὰ καὶ πρὸς ἰδίαν μελέτην. Παρὰ τῷ αὐτῷ καθηγητῇ δίδονται μαθήματα Καταστιχογραφίας καὶ Λογιστικῆς ἐπὶ μετρίοις διδάκτροις. Διεύθυνσις Ξ. Ζύγουρα, διασταύρωσις ὁδῶν Φαβιέρου καὶ Μάγερ, ἀρ. 9 εἰς Ἀθήνας.

ΤΟΜΟΙ ΤΗΣ "ΦΥΣΕΩΣ,,

Τόμοι προηγουμένων ἐτῶν τῆς «Φύσεως» ἁπλοῖ καὶ χρυσόδετοι πωλοῦνται ἐν τοῖς γραφείοις ἡμῶν εἰς τὰς ἀκολούθους τιμάς.

Ὅλη ἡ σειρὰ τῶν 8 τόμων,

Ἁπλῶν ἀντὶ φράγκων *90*

Χρυσοδέτων ἀντὶ φράγκων *120*

Ἕκαστος δὲ τόμος κεχωρισμένος τοῦ 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 καὶ 8ου ἔτους :

Ἁπλοῦς ἀντὶ φράγκων *12*

Χρυσόδετος ἀντὶ φράγκων *15*

Ἀποστέλλονται δὲ ἐλεύθεροι ταχυδρομικῶν τελῶν παντὶ καταβάλλοντι τὸ τίμημα.

MAGASIN LOUVRE

ETIENNE MOSTRAS

PHILIPOPLE

Modes, Robes, Chapeaux, Confections

Ἐργοστάσιον καὶ ὑλικὰ γυναικείων πίλων. Πέντα τὰ εἴδη τοῦ συρμοῦ εἰς εὐθυνοτάτας τιμὰς καὶ ἐκτὸς παντὸς συναγωνισμοῦ.